

फिजियोथेरापी सेवाको
होम सर्भिसको लागि

सम्पर्क नं. ९८४९७३२६९७,
०१-६६३३६५२ मध्यपुर
थिमि-४

जि.प्र.का. भक्तपुर दर्ता नं. ६२/०६३/६४

THIMI TIMES WEEKLY

त्रिभुवन
थिमि टाइम्स
साप्ताहिक

स्थायी लेखा नं. ३०२८६५५२३

वर्ष १७

अङ्क ०७

ने.सं. ११४३

भदौ २० गते बुधबार, २०८०

06 Sept. 2023 Wednesday

पृष्ठ ८

मूल्य रु १०/-

एकल पक्षपोषणले निम्त्याएको अवस्था

काठमाडौं । नेपाल एउटा बहुधार्मिक, बहुसांस्कृतिक, बहुजातिय, बहुभाषिक र भौगोलिक रूपमा पनि विभितता भएको मुलुक हो । तर नेपालमा अहिले एकल पहिचानवादी सोच एकल सांस्कृतिक र एकल भाषालाई मात्र राज्यले मान्यता दिइरहेको

अवस्था छ । यस्तोमा देशमा अशान्तिको स्थिति उत्पन्न गरेर जातिय तथा, भाषिक तथा सांस्कृतिक द्वन्द्वको माहोल उत्पन्न गर्ने तत्वहरु सल्बलाइ रहेको छ । यहीनै कारण हो हाल नेपालको पुर्वमा रहेको धरानमा धार्मिक विवाद अडा गरेर जातिय र धार्मिक

द्वन्द्वको सिर्जना गरेर दशमा अशान्त फैलाउन खोज्ने समुह सक्रिय रहेको छ । यस्तैमा देशको संघीय संसदमा समेत सांसदहरुले आम नेपालीहरुको धार्मिक, सांस्कृतिक, जातियता र भाषिक सद्भावमा ठोस पुर्‍याउने गरी नेकपा माओवादी केन्द्रकी सांसद दुर्गा राईले आफ्नो संस्कृति अनुसारको पर्व मनाउन गाई-गोरु बध गर्न पाउने कानुन बनाउन माग गरेकी छिन् ।

मंगलबार सिंहदरबारमा बसेको प्रतिनिधिसभा अन्तर्गत रहेको राज्य व्यवस्था तथा सुशासन समितिको बैठकमा उनले संविधानमा धर्म निरपेक्ष राष्ट्र भनेर लेखेपनि कानुन बनाउने क्रममा भने

धर्मनिरपेक्ष ढंगको नभएको टिप्पणी गरिन् ।

सांसद राईले भनिन्- 'संविधानमा धर्मनिरपेक्ष लेखियो तर ऐनहरु बनाउने बेला त्यसलाई काट्ने काम भयो । धर्म निरपेक्षता भनेको राज्यको धर्म हुँदैन भन्ने हो तर सदनमा ठूलो ठूलो स्वरमा संविधानमा नलेखिएको विषयहरु उठाइन्छ सांसदहरुबाट । यो समिति सानो संसदपनि भएको हुनाले यहाँ आपत्ति पनि जनाउन चाहन्छु ।'

उनले गाईगोरु बधको कानुन बनाउन समितिमा छलफल गर्नुपर्ने बताइन् ।

सांसद राईले भनिन्- 'हामीले गाईलाई राष्ट्रिय जनावर

बाँकी पेज ७ मा

अनलाइन ठगी गर्ने दुई जना पक्राउ

भक्तपुर । बर्कपरमिट भिसामा क्यानडा पठाई दिने भन्दै ठगी गरेको अभियोगमा काठमाण्डौ उपत्यका अपराध अनुसन्धान कार्यालयको प्रहरी टोलीले दुई जनालाई पक्राउ गरेको छ । पक्राउ पर्नेमा कास्कीको माछापुच्छ्रे गाउँपालिका-६ का ३० वर्षीय लक्ष्मण नेपाली र सप्तरीको राजविराज नगरपालिका-४ का ३५ वर्षीय महावीर प्रसाद साह छन् ।

उनीहरुलाई सन्देश गौतमको उजुरीको आधारमा पक्राउ गरिएको प्रहरी परिसर भक्तपुरका प्रमुख एसपी प्रजित केसीले जानकारी दिए ।

उनीहरुले सामाजिक सञ्जाल इन्स्टाग्राममा क्यानडा

जान बर्कपरमिट भिसा पाईने भनी विज्ञापन गरी इन्स्टाग्राम प्रयोगकर्तासँग म्यासेज मार्फत कुराकानी गर्ने गरेको र विभिन्न प्रलोभनमा पारी ठगी गरेको पाईएको काठमाण्डौ उपत्यका अपराध अनुसन्धान कार्यालय सूचना अधिकारी एसपी रविन्द्र रेग्मीले बताए । प्रहरीका अनुसार साह र नेपालीले आफुहरु क्यानडाको रजिष्टर्ड एजेन्ट रहेको बताई क्यानडामा क्यासियरको काममा लगाईदिने र मासिक ५ लाख ४५ हजार तलब हुने भनी प्रलोभनमा पारी विभिन्न कागजपत्र तयार गर्न नेपालमै रहेको विभिन्न बैंकको खातामा ३४ लाख ५७ हजार ७१०

बाँकी पेज ७ मा

थिमि भैल प्याखँ सम्पन्न

भक्तपुर । यस वर्ष मध्यपुर थिमिको चपाचोवाट ३२ वर्षपछि धार्मिक महत्वको थिमि भैलः प्याखँ प्रदर्शन गरिएको छ । प्रत्येक वर्ष गाईजात्राको भोलीपल्टको राती देखि चार रात प्रदर्शन हुने मल्लकालिन यो नाच यसवर्ष चपाचवका प्रजापति समूदायको पहलमा प्रदर्शनमा आएको हो ।

भाद्र कृष्ण द्वितिया (गुलागा द्वितिया) देखि पञ्चमीसम्म चार रात मध्यपुर थिमि नगरमा महाकाली, भैलः, निलबाराही गणनाचका साथै विभिन्न मौलिक प्याखँ प्रदर्शन गरिन्छ । यसै सन्दर्भमा यसवर्ष

चपाचववाट थिमि भैलः प्याखँ प्रदर्शन गरिएको हो । जुन सम्पन्न भएको छ । यो भैलः प्याखँ चपाचव चः छेँवाट चपाचव नासः चो, गार्चा गणेश, थामचः, गुंगचिभाः, कृतिचिभाः, हात्तिमहाकाल, दिगुटोल, ईनालाछि, लायकु, दत्तलय, मरुटोल, बालकुमारी, बालकुमारी भैलः च, दिगुटोल भैलःच, कुम्हाननी, तुलननी, नासननी, चपाचव, जलाननी र अन्तिममा पुनः चपाचव चोछेँमा प्रदर्शन गरेर नाच सम्पन्न गरिएको थिमि भैलः चपाचव २०८० व्यवस्थापन समितिका

बाँकी पेज ७ मा

पूर्वगोरखा सैनिकको अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न

काठमाडौं । प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालले गोरखा सैनिकलाई ब्रिटिश सरकारले समान व्यवहार र न्यायको प्रत्याभुति दिलाउन नसकेको बताएका छन् ।

पूर्वगोरखा सैनिकको समस्या समाधानको लागि एक दिवसीय अन्तरक्रिया कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै उनले सो कुरा बताएका हुन् ।

उनले पहिलो र दोस्रो विश्वयुद्धका साथै ब्रिटिशको तर्फबाट लडिएका प्रत्येक युद्धमा अग्रमोर्चामा रहेर देशको रक्षा, विस्तार र सेवामा समर्पित गोरखालीहरुलाई ब्रिटिश सरकारले समान

व्यवहार र न्यायको प्रत्याभुति दिलाउन नसकेको बताए ।

'पहिलो र दोस्रो विश्वयुद्धका साथै ब्रिटिशको तर्फबाट लडिएका प्रत्येक युद्धमा अग्रमोर्चामा रहेर देशको रक्षा, विस्तार र सेवामा समर्पित गोरखालीहरुलाई ब्रिटिश सरकारले समान व्यवहार र न्यायको प्रत्याभुति दिलाउन सकेन । यो हामी सबै नेपालीहरुको लागि गम्भीर सरोकार र चुनौतीको विषय बनिरहेको छ,' उनले भने, 'यो हामी सबै नेपाली र नेपालको चासोको विषय हो । गोरखालीहरुले ब्रिटिश

बाँकी पेज ७ मा

फोहोर व्यवस्थापनको जिम्मा शहरी विकास मन्त्रालयलाई

काठमाडौं । प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डले काठमाडौं उपत्यकाको फोहोर व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धमा सरोकारवाला निकाय र पक्षका प्रतिनिधिहरूसँग छलफल गरेका छन् ।

मंगलबार दिउँसो सिंहदरबारमा प्रधानमन्त्री प्रचण्डले काठमाडौंको फोहोर व्यवस्थापन, फोहोरको दीर्घकालीनसमाधानरसरकारको तर्फबाट चाल्नुपर्ने कदमबारे सरोकारवाला पक्ष र निकायहरूसँग छलफल गरेका हुन् । बैठकमा फोहोरको दीर्घकालीन समाधानका विविध पक्षबारे सहभागीहरुले आफ्नो धारणा राखे ।

बैठकमा बञ्चरेडाँडाको

फोहोर व्यवस्थापन, स्थानीय प्रभावित जनताले उठाएका मागहरु, डम्पिङ साइडका लागि जग्गा खरिद लगायतका विषयहरुमा छलफल भएको थियो । यसका लागि उच्चस्तरीय संयन्त्र आवश्यक रहेको र सोका लागि कानुनी प्रबन्ध आवश्यक रहेकोमा जोड दिइएको छ ।

ब ठ क म । वोल्दै प्रधानमन्त्रीले आउँदो मन्त्रिपरिषदको बैठकबाट देशभरिको फोहोर व्यवस्थापन गर्ने जिम्मेवारी र संयोजन सहरी विकास मन्त्रालयको हुने गरि ठोस निर्णय गरिने जानकारी गराए ।

प्रधानमन्त्री प्रचण्डले भने, 'संघीय सरकार काठमाडौं उपत्यका लगायत देशभरिको फोहोर व्यवस्थापनका निम्ति ग र म भी र त ा पू व क लागि रहेको छ । त्यसका लागि मन्त्रिपरिषदको बैठकबाट ठोस निर्णय गर्नुपर्दछ । आउँदो मन्त्रिपरिषद बैठकमा देशभरिको फोहोर

बाँकी पेज ७ मा

नेका सूर्यविनायक नगरसमितिको दोस्रो सम्मेलन सम्पन्न

भक्तपुर । नेपाली कांग्रेसका सहमहामन्त्री बढी पाण्डेले पार्टीमा नयाँ पुस्तालाई गोलबद्ध गरेर कांग्रेसमा एकतावद्ध भएर लाग्न नेता कार्यकर्ताहरुलाई निर्देशन दिनुभएको छ । नेपाली कांग्रेस सूर्यविनायक

नगरसमितिको शनिवार चित्तपोलमा आयोजित दोस्रो नगर सम्मेलनमा सहमहामन्त्री पाण्डेले कम्युनिष्ट लगायत अन्य नयाँ दलको चर्चा गर्नुभन्दा नयाँ पुस्तालाई पार्टीमा गोलबद्ध गरेर कांग्रेसलाई एकतावद्ध बनाएर

लैजान निर्देशन दिएको हो । उनले नयाँ दललाई टिकटकै दलको संज्ञा समेत दिदै उनले भने, "नयाँ दल बडो चमकधमकका साथ टिकटकै शैलीमा अगाडि आएका छन् । त्यतातर्फ ध्यान दिन जरुरी

बाँकी पेज ७ मा

बजारमा मन्दी: दशैं आउन लाग्दा पनि छैन

बजारमा कुनै चहलपहल

- रुषा थापा

यसपालिको दशैं आउन डेढ महिना मात्र बाँकी छ । तर, बजार पूरै सुनसान छ । व्यापारीहरुले बाहिरी मुलुकबाट सामान आयात गर्न थालेका छैनन् । किनकि पोहोरकै सामान विक्री भएको छैन । उनीहरु दशैं आउन धेरै समय नभएपनि सर्वसाधारण सामान खरिदका लागि आउने कम घट्दो छ ।

कोही पसलमा छिरेपनि सामान हेरेर महँगो भयो भनेर हिड्ने उनीहरुको भनाइ छ । व्यापार व्यवसायमा आएको मन्दीका कारण व्यापारीहरूसँग पैसाको अभाव छ । यसले गर्दा उनीहरु ऋण काटेर नयाँ सामान खरिद गर्नुको साटो त्यही पुरानो

सामान विक्रीवितरण गर्ने पक्षमा छन् ।

पहिलापहिला सहकारी तथा बैंकबाट सजिलै ऋण पाउने हुँदा सामान थप सजिलो हुन्थ्यो । तर अहिले सहकारी भागेपछि तथा बैंकले पनि नदिएपछि सामान खरिदका ल्याउन पैसा नभएको

फरक प्रसंग फरक विचार

उनीहरुको ठम्याई छ । यता, होलसेल पसलहरुले पनि खुद्रा पसलहरुलाई पहिला उधारोमा सामान दिने गर्थ्यो ।

तर, अहिले उनीहरुले पनि उधारोमा कारोबार गर्न छोडेका छन् । मन्दीका कारण बजारमा अधिकांश पसल बन्द भएपछि उनीहरुले उधारोमा कारोबार

गर्न छोडेका हुन् । खुद्रा पसल सञ्चालन गर्ने व्यापारीहरु भन्छन्, 'दुई वर्षअघि पाँच लाख रुपैयाँ दिएमा होलसेलबाट अर्को २५ लाखको सामान उधारोमा पाइन्थ्यो ।'

तर, अहिले जति पैसा लिएर गयो, त्यति नै सामान दिने उनीहरु बताउँछन् । पहिलापहिला सटर भाडामा लिनेवित्तिकै सहकारीहरुले कर्जा प्रवाह गर्थे । एउटा सटर लिएर व्यापार गर्नेले २५ वटा सहकार 'सम्म कर्जा लिने गर्थे । कुनै सहकारीसँग एक लाख त कुनै सहकारीबाट पाँच लाख ऋण लिने गर्थे ।

यसरी सहकारीबाट

बाँकी पेज २ मा

ADMISSION OPEN

BBS

TU affiliated

EMPOWERING

Future Business Leaders

Enrol Now

info@chanakya.edu.np

+977-1-6632927, 6632668

Shankhadhar Chowk, Madhyapur Thimi-04, Bhaktapur

www.chanakya.edu.np

बजारमा

ऋण लिएर उनीहरूले सटर भाडा तिर्थे, सहकारीको किस्ता तिर्थे र पसलमा सामान हाल्ये । सहकारीले बिना धितो एक लाख रुपैयाँ कर्जा दिँदा सेयर भिडाउनुका साथै घुस, सेवाशुल्क र व्याजमा २० हजार खर्च भई ८० हजार रुपैयाँ मात्र ऋणको हातमा पर्थ्यो ।

उता, व्याज १६ प्रतिशत भनिएपनि ४८ प्रतिशतसम्म लिइयो । तर, किस्ता तिर्न तीन महिनादेखि छ महिनाभन्दा बढी अवधि दिइदैन थियो । पैसा भने ऋणीको हातमा ८० हजार परेपछि व्याज चाँहि एक लाख रुपैयाँकै बुझाउनु पर्‍थ्यो । किस्ता दैनिक तिर्नुपर्‍थ्यो । नतिरे पेनाल्टी लिइन्थ्यो । ऋणीले तीन महिनामा तिर्ने भनेको रकम नतिरे फेरि ऋण रिन्यु गराई सेयर भिडाएर घुस खाइन्थ्यो । सहकारीहरूले मिटरब्याजमा कर्जा लगानी गर्दै आएका थिए ।

केही वर्षअघिसम्म एउटै पसलमा पाँच वटा सहकारीदेखि २० वटा सहकारीसम्मको पासबुक देखिन्थ्यो । त्यही सहकारीका कर्मचारीहरु लाइन लागेर पैसा उठाइरहेका हुन्थे । कुनै ठाउँमा नयाँ पसल सञ्चालन भएको देखेमा सहकारीका कर्मचारीहरु खाता खुलाउन तथा कर्जा लिन लगाउनका लागि पुगिहाल्थे ।

व्यापारीहरूले पनि बढी व्याजको प्रलोभनमा परेर व्यापार गरेर कमाएको रकम सहकारीमै जम्मा गरे । यता, सहकारीले भने बचतकर्तालाई बढी व्याज दिने प्रलोभन देखाएपछि उनीहरूले जोखिमपूर्ण क्षेत्रमा लगानी गर्न थाले । कसैलाई बिनाधितो कर्जा दिए त कसैको धितो पनि राम्ररी नहेरी कर्जा दिए ।

उदाहरणका लागि एक लाख नपर्ने जग्गालाई २५ लाखसम्म कर्जा दिए, सय रुपैयाँ किस्ता सेयरलाई ३५ सय दिए त एक लाख पर्ने सवारीसाधनलाई २० लाख रुपैयाँसम्म कर्जा प्रवाह गरे । तर, बजारमा पछिल्लो समय घरजग्गा, गाडी र सेयरको किनबेचमा मन्दी छाएपछि सहकारीहरु एकाएक फरार भए ।

जसले गर्दा सहकारीका बचतकर्ताको रुवाबाँस हुनुका साथै सहकारीबाट ऋण लिएर व्यापार व्यवसाय सञ्चालन गरेकाहरु समेत बन्द हुनुपर्ने अवस्थामा पुगे । अहिले नै काठमाडौँ उपत्यकाभित्र तथा बाहिर आधाभन्दा बढी सटर खाली भइसकेका छन् । साथै, अधिकांश व्यापारी दशैँपछि आफुहरूले पनि सटर बन्द गर्ने बताउँछन् ।

अहिले मुलुकमा मन्दी आइसकेको भनेर राजनीतिक दलका नेताभन्दा व्यापारीहरूलाई थाहा छ । दुई वर्षअगाडि एक दिनमै लाख रुपैयाँको व्यापारव्यवसाय हुनेमा अहिले बहनी समेत हुन गान्ने पर्छ । तर, व्यापार नभएपनि घरधनीहरु भने कोठाभाडा, सटर भाडा बढाइरहेका छन् ।

यसले पनि गर्दा व्यापारीहरु भन्नु निराश बनेका छन् । उनीहरूसँग अब व्यापारव्यवसाय त्याग गर्नुभन्दा अन्य कुनै विकल्प छैन । एक वर्षअघि पाँच हजारमा बसेको कोठाको भाडा अहिले सात हजार पुगेको छ । १५ हजार लिएको एक फल्याट २० हजार पुगेको छ । अनि ३० हजारमा किनेको सटर ३५ हजार पुग्दा १० लाखमा लिएको सटर ११ लाख पुगेको छ ।

यसरी घरधनीहरूले भाडा बढाइरहँदा बजारमा व्यापारव्यवसायमा पूरै मन्दी छ त काम गरेको ठाउँबाट तलब दिइदैन । जसका कारण अब कोठा लिएर बसेका कोठा छोड्दै छन् अनि सटर लिएर व्यापार व्यवसाय गरेकाहरु सटर छोड्दै छन् ।

अहिले महंगी हवातै बढेको छ । सामानको भाउ छोइनसक्नु छ । व्यापारव्यवसायमा पूरै मन्दी छ । स्वास्थ्यमन्त्री मोहनबहादुर बस्नेत भन्छन्, ‘उपचार खर्च तिर्न नसकेर अब कोही पनि मर्नुपर्दैन ।’ तर, हिजो मात्र आर्थिक अभावका कारण उपचार गर्न नसकेर एक युवकले वीर अस्पतालबाट हाम फयालेर मरे ।

त्यसैले, अब नैतिकताको आधारमा भएपनि स्वास्थ्यमन्त्रीले राजीनामा दिनुपर्छ । होइन भने मृतकका परिवारका क्षीतपूर्ति उपलब्ध गराउनुपर्छ । अहिले बजारमा आएको मन्दी तथा बेरोजगारीका कारण अधिकांश जनता गरिब भइसकेका छन् । उनीहरु उपचार त छोडौँ विहानबेलुकाको छाक समेत टार्न नसक्ने अवस्थामा पुगेका छन् ।

बैंक तथा वित्तिय संस्थाको ऋण तिर्न नसकेर कुनै जनता संसद भवनअगाडि आत्मदाह गर्छन् त कुनै उपचार खर्च तिर्न नसकेर अस्पतालबाट हाम फयालेर मर्छन् । अनि यो देशमा सरकार कहाँ छ ? साच्चिकै गरिब जनताको लागि सरकार मरिसकेको हो ? के उनीहरूले नेपाली जनता होइनन् ? हो भने सरकार किन जिम्मेवार हुदैन ? अहिले पनि सरकार जनताप्रति छ । अनि ३० हजारमा किनेको सटर ३५ हजार पुग्दा १० लाखमा लिएको सटर ११ लाख पुगेको छ ।

यत्रो जनताले गरिवी, बेरोजगारीका कारण आत्महत्या गर्दा समेत सरकारले पाठ सिक्न सकेको छैन । अस्पतालको छतमा विरामीलाई जान नदिने, भप्यालमा फलामका बारहरु लगाउने, पेट्रोल, डिजेलहरु, मटिटेलहरु खुल्ला रुपमा बेचनमा प्रतिबन्ध लगाउनेजस्ता पूर्व सावधानीका कामहरु सरकारले गरेको छैन ।

सरकारले जनतालाई वचाउनुपर्छ । नाकि त्यो जनता मरेपछि उसको लाभ सार्वजनिक गर्ने । त्यसैले, अब सरकारले पूर्व

सावधानी अपनाउनुपर्छ । अबै पनि यस्ता घटनाबाट पाठ नसिके हजारौ घटना यसरी नै बैक तथा वित्तिय संस्थाको ऋण तिर्न नसकेर उपचार गर्न नसकेर, गरिवी, बेरोजगारीका कारण आत्महत्या गर्ने छन् ।

जनता दिनानु आत्महत्या गर्न बाध्य हुँदा समेत राजनीतिक दलका नेताहरूलाई केही चासो छैन । उनीहरु एक अर्कोलाई आरोप प्रत्यारोप लगाउनमै व्यस्त छन् । यहाँ त सार्वजनिक बिदाका दिन सरकारी गाडी चलाइन्छ, त्यो पनि आफन्त राखेर अनि जनताले तिरेको करबाट मोजमस्ती गरिन्छ ।

जनताबाट चुनिएर गएका जनप्रतिनिधि तथा जनताको सेवाका लागि आएका राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु जनताले नै तिरेको करबाट तलबभत्ता र सेवासुविधा उपभोग गर्छन् । तर, कर तिर्ने जनता भने खाना नपाएर, उपचार नपाएर आत्महत्या गर्न बाध्य भएका छन् ।

केही दिनअघि काठमाडौँ महानगरपालिकाका मेयर बालेन्द्र शाहले आफ्नी पत्नी सवार सरकारी गाडी टाफिकले रोक्दा सिंहदरबार जलाईदिने धम्की दिए । तर, सार्वजनिक बिदाका दिन सरकारी गाडी चलाउनु हुदैन तथा सरकारी गाडीमा आफ्ना परिवार चढाउनु हुदैन भनेर न मेयरलाई थाहा छ न कर्मचारीलाई ।

जनप्रतिनिधि र राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु नै गैरजिम्मेवार हुँदा आज देश यस्तो अवस्थामा पुगेको छ । त्यसैले, अब जनताले आत्महत्या होइन, जनता र राष्ट्रप्रति जिम्मेवार नहुने सरकारी कर्मचारी र राजनीतिक दलका नेतालाई राष्ट्रबाट लखेट्ने हो ।

प्रधानमन्त्री प्रचण्ड अबै पनि दाउरा सुरुवाल लगाएर टाउको मात्र हल्लाएर हिँड्ने हो भने दशैँपछि धेरै जनताले आत्महत्या गर्ने छन् । अनि त्यसको जिम्मा केपी ओलीले लिन्छन् कि शेरबहादुर देउवाले ? त्यसैले, अब जनप्रतिनिधिहरु तथा सरकारी कर्मचारीहरूमा नैतिकता छ भने तलबभत्ता त्यागनुपर्छ । राज्यबाट उपलब्ध कुनै पनि सेवासुविधा लिनुहुदैन । भक्तपुर

ट्विटरमा अब कमाई पनि, ट्वीट गर्नुहोस् पैसा पाउनुहुनेछ

एजेन्सी । यदि तपाईं सोशल मिडिया प्लेटफर्म X (पहिले ट्विटर) मा सक्रिय हुनुहुन्छ र दैनिक ट्वीट गर्नुहुन्छ, भने यस प्लेटफर्ममा बिताएको समयको लागि शुल्क लिन सक्नुहुन्छ । वास्तवमा, एलोन मस्कको कम्पनी एक्सले प्रयोगकर्ताहरूलाई ठूलो कमाईको अवसर दिइरहेको छ । अब प्रमाणित सामग्री प्रयोगकर्ताहरूले यस सोशल मिडिया प्लेटफर्मबाट पैसा कमाउन सक्नेछन् । ट्विटरले आफ्नो एड रेवेन्यू साभेदारी कार्यक्रम सुरु गरेको छ । यस्तो अवस्थामा कुनै पनि क्रिएटरले आफ्नो सामग्री पोस्ट गर्दा विज्ञापनबाट कम्पनीलाई हुने आम्दानीको केही अंश सिर्जनाकर्तालाई दिइनेछ ।

यस प्लेटफर्ममा सक्रिय रहने र यसलाई आम्दानीको स्रोत बनाउन चाहनेहरूका लागि ट्विटरको यो अफर निकै लाभदायक सम्झौता हो । धेरै प्रयोगकर्ताहरूले ट्विटरको एड रेवेन्यू साभेदारीबाट पैसा कमाउँदैछन् र X को यो ब्लू टिक सब्सक्राइबलाई 'पैसा वासुल'को नाम दिइएको छ । तपाईं पनि उस सामाजिक सञ्जाल ट्विटरलाई आयको स्रोत बनाउन सक्नुहुनेछ ।

X को एड रेवेन्यू साभेदारी सुविधा भनेको के हो ? यस वर्ष जुलाईमा, एलोन मस्कले विश्वभर मौलिक सामग्री सिर्जनाकर्ताहरूका लागि एड रेवेन्यू साभेदारी कार्यक्रम सुरु गरे । जसले प्रयोगकर्ताहरूलाई उनीहरूको पोष्ट र प्रोफाइलहरूमा प्रदर्शित विज्ञापनहरूबाट पैसा कमाउन मद्दत गर्‍यो । ट्विटरले जारी गरेको यो सुविधा एक्स ब्लू टिक सब्सक्राइबरका लागि मात्र हो ।

जब ब्लू टिक भेरिफाइड प्रयोगकर्ताहरूले ट्विटरमा ट्वीट गर्छन्, अन्य प्रयोगकर्ताहरूले उनीहरूको ट्वीट वा पोस्टलाई फलो गर्छ र जवाफ दिन्छन्, यस अवधिमा ट्विटरले त्यहाँ प्रदर्शित विज्ञापनहरूबाट कमाई गर्छ र कम्पनीले अब यो कमाईको एक अंश प्रयोगकर्तालाई दिनेछ ।

यसमा कस्ता नियम र सर्तहरू छन् - ट्विटरले एड रेवेन्यू साभेदारी नीतिमा केही नियमहरू बनाएको छ । - “एक्स”को एड रेवेन्यू साभेदारी योजना X Premium (Twitter Blue) को सब्सक्राइबर लिएका प्रयोगकर्ताहरूका लागि मात्र उपलब्ध छ ।

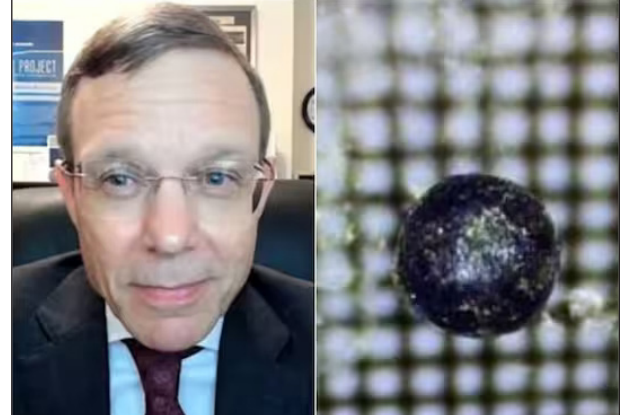
- सर्जकहरूले पछिल्लो ३ महिना भित्र आफ्ना अधिल्लो पोस्टहरूमा कम्तिमा १५ मिलियन अर्गानिक इम्प्रेषणहरू हुनुपर्दछ। यस बाहेक खातामा कम्तिमा ५,०० फलोअर्स पनि हुनुपर्छ ।

- प्रयोगकर्ताले X प्लेटफर्मको मोनिटाइजेशन मापदण्ड र नियमहरू पनि पूरा गरेको हुनुपर्नेछ । यस अन्तर्गत, सिर्जनाकर्ताको उमेर १८ वर्ष हुनुपर्छ । ट्विटरमा पछिल्लो ३ महिनादेखि एकाउन्ट सक्रिय हुनुपर्छ, पछिल्लो ३० दिनमा २५ वटा ट्वीट गरेको हुनुपर्छ, प्रयोगकर्ताको प्रोफाइलमा स्पष्ट पहिचान खुलेको विवरण हुनुपर्छ, आदि ।

तुरुन्तै आवेदन दिनुहोस् यदि तपाईं यी सबै ट्विटर नियम र सर्तहरू पूरा गर्नुहुन्छ भने, तपाईंले ट्विटर खाताको सेटिङहरूमा गएर मोनिटाइजेशनको लागि एप्लाई गरेर सिर्जनाकर्ता सब्सक्राइबर र एड रेवेन्यू साभेदारीको लागि आवेदन दिन सक्नुहुन्छ ।

ट्विटरको एड रेवेन्यू साभेदारी विकल्पमा सामेल भएपछि, ट्विटरले तपाईंलाई नियमित अन्तरालहरूमा तपाईंको ट्वीटहरू र तिनीहरूमा देखा पर्ने विज्ञापनहरूबाट कमाइएका रकमको केही अंश भुक्तानी गर्नेछ । ४,००० भन्दा बढी एड रेवेन्यू गर्दा भुक्तानी गरिनेछ ।

पृथ्वीमा भेटियो पहिलो पटक एलियन वस्तु

प्रशान्त महासागरको फेदमा पाइने वस्तुलाई 'समुद्रमा पाइने पहिलो एलियन वस्तु' भनेर वर्णन गरिएको छ। ती वस्तुहरू हाम्रो सौर्यमण्डल बाहिरका हुन् भन्ने दावी गरिएको छ । हार्वर्ड फिजिसिस्ट प्रोफेसर एभि लोएबले कथित उल्का ्टुल्को को अवशेष देखेपछि समुद्रमा भेटिएका टुक्राहरू वास्तवमा ताराहरूभन्दा बाहिरको भएको दावी गरेका छन्।

यी वस्तुहरू के आकार हुन्? एलियन-हन्टर लोएब भन्छन् कि समुद्रको फेदमा पाइने ठण्ण वा सो टुक्राहरू पृथ्वीमा पहिले कहिल्यै नदेखेको मिश्र धातु हुन सक्छ, डेली स्टार रिपोर्ट गर्छ। पत्ता लगाइएका टुक्राहरू 'द्यभीवर' गोलाकार 'द्यभीवर' गोलाकारहरू हुन्। यी टुक्राहरूको प्राकृतिक उत्पत्ति यस्तो छ, जसले संकेत गर्दछ कि तिनीहरू यस संसारबाट बाहिर छन्। उनी भन्छन् कि यो सामग्री के हो पत्ता लगाउन अर्को चरण हो।

प्रोफेसर लोएबले लेखेका छन्, “यो ऐतिहासिक खोज हो किनभने यो पहिलो पटक मानिसले सौर्यमण्डल बाहिरबाट पृथ्वीमा आएको ठूलो वस्तुको सामग्रीमा हात राखेको कुरालाई प्रतिनिधित्व गर्दछ।“ प्रोफेसर लोएबले ती टुक्राहरू एलियन जहाजको भाग हुन सक्ने सम्भावनालाई अस्वीकार गरेका छन्।

प्रोफेसर लोएब, पूर्व हार्वर्ड विद्यार्थी र उनीहरूको टोलीले यी चीजहरू फेला पार्न जुनमा २ हप्तासम्म समुन्द्री तलामा खोजी गरे। तिनीहरू आशा गर्छन् कि तिनीहरूले यी 'एलियन वस्तुहरू' को आफ्नो दावीलाई समर्थन गर्न नयाँ प्रमाणहरू प्रस्तुत गर्नेछन्। एकै समयमा, प्रोफेसर लोएब आफ्नो निष्कर्षमा विश्वस्त छन्।

राष्ट्रिय प्रहरी प्रशिक्षण प्रतिष्ठानमा ई-लाईब्रेरी सेवा शुभारम्भ

काठमाडौँ । राष्ट्रिय सो अवसरमा प्रहरी प्रहरी प्रशिक्षण प्रतिष्ठान र त्रिभुवन विश्वविद्यालय केन्द्रीय पुस्तकालयबीच सोही प्रतिष्ठानमा ई-लाईब्रेरी सेवा संचालन कार्यको शुभारम्भ भएको छ । प्रतिष्ठानका कार्यकारी निर्देशक प्रहरी अतिरिक्त महानिरीक्षक सन्दिप भण्डारीले सोमबार आयोजित कार्यक्रममा ई-लाईब्रेरी औपचारिक रूपमा शुभारम्भ गर्दै ई-लाईब्रेरी सेवामा उपलब्ध ई-स्रोतहरूको उपयोग गर्ने विधिको नमुना समेत प्रदर्शन गर्नुभएको थियो ।

चर्चा गर्दै उहाँले प्राप्त ज्ञानको आदान प्रदानले बौद्धिक प्रहरी जनशक्ति उत्पादनमा मद्दत पुग्ने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो । कार्यक्रममा त्रिभुवन विश्वविद्यालय केन्द्रीय पुस्तकालयका निमित्त प्रमुख सागर सुवेदीले नेपाल प्रहर र्ीसँग सहकार्य गर्ने अवसर प्राप्त भएकोमा खुसी व्यक्त गर्दै सम्पूर्णलाई ई-स्रोतहरूको अधिकतम प्रयोग गर्न आग्रह गर्नुभयो ।

त्रिभुवन विश्वविद्यालय केन्द्रीय पुस्तकालयले रिमोट एक्सेस सुविधा सहित व्यवस्था गरेको ई-लाईब्रेरीमा लाखौँको संख्यामा अध्ययन सामग्रीहरू रहेका छन् । विश्वविद्यालयले खरिद गरेको भ्यक्त्राइ जड्क, एड्ज्तरभ्क म्बतवदवकभ मा ई-पुस्तक, शोधपत्र तथा जर्नलहरू प्रयोग गर्न सकिने छ । यस सेवाका माध्यमबाट अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्था, नेशनल लाईब्रेरी अफ इन्डिया र एशियन डेभलभमेन्ट बैंकका स्रोतहरू एवम् अध्ययन अध्यापनका लागि सहयोगी

गोरखा समस्या समाधानको लागि एक दिवशीय अन्तरक्रिया कार्यक्रम-२०८०

काठमाडौँ । गोरखा भूतपूर्व सैनिक संघ (गेसो) ले आयोजना गरेको गोरखा समस्या समाधानको लागि एक दिवशीय अन्तरक्रिया कार्यक्रम-२०८० मा संस्थाका सभापति कृष्ण कुमार राईको तर्फबाट गारखा सैनिकहरूले भोग्नु परिरहेको विविध पक्षहरूका बारेमा प्रस्तुत गरिएको कार्यपत्रको पूर्णपाठ ।

“हामीलाई दयाको भिख होइन, रगत र पसिनाको मूल्य चाहिन्छ,”

गोरखा समस्या समाधानका लागि एक दिवसीय अन्तर्क्रिया कार्यक्रममा प्रस्तुत कार्यपत्र

२०८० भदौ १८ गते मंगलवार, एमरेष्ट होटल, नयाँ बानेश्वर ।

कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि सम्माननीय प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड'ज्यू विशेष अतिथि परराष्ट्रमन्त्री, संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनमन्त्री, अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध तथा पर्यटन समितिका सभापति, संघीय संसदका माननीय सांसद, परराष्ट्र सचिव, पूर्व राजदूतज्यूहरु, त्रिभुवन विश्व विद्यालयका प्राध्यापक तथा डाक्टर सापहरू साथै पत्रकार मित्रहरू तथा भूपूजन्य संस्थाबाट पाल्नु भएका प्रतिनिधि साथीहरु लगायत भूपू सैनिक दाजुभाइ, दिदीबहिनीहरूमा गेसो केन्द्रीय कार्यसमितिको र मेरो व्यक्तिगत तर्फबाट यहाँहरूमा हार्दिक अभिवादन गर्दै स्वागत गर्दछु ।

पृष्ठभूमि:

नेपाली युवाहरूले बेलायती सेनामा भर्ती हुन थालेको २०८ वर्ष पुगेको छ । गोरखाहरूले सन् १८१९ देखि पहिलो र दोस्रो विश्वयुद्ध लगायत अन्य क्षेत्रीय युद्धहरूको अग्रपंक्तिमा रहेर बेलायती साम्राज्य विस्तार र रक्षाका लागि लड्यो । गोरखाहरूले युद्ध लड्दा १३ वटा भिक्टोरिया क्रस, दुईवटा जर्जकस लगायत ६,४०० तक्माहरु पाए । हजारौं पुर्खाहरु मारिए, घाइते र बेपत्ता भए त्यसको फलस्वरूप बेलायत कहिल्यै सूर्य नअस्ताउने देशको रुपमा स्थापित भइ विश्वमा सर्वशक्तिमान राष्ट्र बन्न सफल भयो भने नेपालले के पायो र के गुमायो भन्ने सवाल पनि हो यो । बेलायती लेखक र सरकार प्रमुखहरूलेसमेत भनेका छन् कि गोरखा सैनिकहरूको बलिदान र योगदानको बलमा बेलायतले संसारभरि साम्राज्य र आफ्नो शक्ति विस्तार गर्न सफल भएको हो । यसरी विश्वभरि गोरखाहरूले युद्ध नलडेको भए आज विश्वमा शान्ति प्रजातन्त्र र मानवअधिकार स्थापित हुने थिएन । यसमा गोरखाहरूको बलिदानीपूर्ण योगदान रहेको छ ।

भारतको सिपाही विद्रोहदेखि ईराक र अफगानिस्तान युद्धसम्म आइपुग्दा लाखौं गोरखाहरूले बेलायतको निम्ति बलिदान गरेका छन् । तर दुःखको कुरो बेलायत सरकारले युद्धमा के-कति मरे र के कति घाइते भए भन्ने विषयमा आजसम्म कुनै तथ्याङ्क सार्वजनिक गरेको छैन, नत नेपाल सरकारले नै त्यसको तथ्याङ्क राखेको छ । जनसंख्याको अनुपातमा युद्धमा सबै भन्दा बढी मर्ने गोरखाहरू नै थिए । इतिहासविद् हरूको भनाई र लेखाई अनुसार युद्धमा करिव ६० हजार गोरखाहरूले जीवन उत्सर्ग गरेका छन् । यदि मरेका ६० हजार गोरखाहरूको नाममा बेलायतले एउटा गोरखाको एक मिनट मात्र मौनधाराण गर्ने हो भने बेलायत भण्डै साढे १ महिना स्तब्ध हुन जान्छ । यो सानो कुरा हुन सक्दैन ? नेपालको कुनै शत्रुता नै नभएका मित्र राष्ट्रहरूसँग लड्नु पर्ने कस्तो बिडम्बना ? बेलायती साम्राज्यको भरमा सत्ता टिकाउन तत्कालीन राणा शासकहरूले कुटनैतिक मुद्दा र आदिवासी जनजाति युवाहरूलाई मान्ने माध्यम पनि बनायो । त्यही शोषण र अन्यायको विरुद्धमा नेपालमा २०४६ सालमा प्रजातन्त्र आई सकेपछि आफ्नो मौलिक हकहितको लागि २०४७ सालमा संस्थापक सभापति पदम बहादुर गुरुङ्गले गोरखा भूतपूर्व सैनिक संघ (गेसो) को दर्ता गर्नु भयो । बेलायती सेनामा रहँदा गोरखाहरु युद्धको अग्रपंक्तिमा खटिनु पर्ने तर सेवा र सुविधाको कुरा गर्दा नेपालको जीवनस्तर र त्रिपक्षीय सन्धिलाई व्याख्या गरेर बेलायती सरकार उम्किने गर्दथ्यो । बेलायती सरकारको

नियतिको भण्डाफोर गर्दै गेसोले २०५३ सालदेखि सशक्त रुपमा न्यायिक शान्तिपूर्ण आन्दोलन गर्दै आएको आज साढे तीन दशक भइसकेको छ ।

विशेषगरी २०५३ साल पछि बेलायती सेनाबाट अवकाश प्राप्त गोरखा सैनिकहरूको साथ सहयोग उत्साहजनक सहभागिता, जागरण र कानुनी संघर्षले गर्दा गेसोले अभूतपूर्व उपलब्धिहरू हासिल गर्‍यो । यसो भनिरहँदा मलाई एकजना अंग्रेजी राईटर आर. एल. टर्नरको भनाइको याद आउछ कि कुनै गुनासो बिना नै तिमी भोक, तिर्खा र चोटहरू सहन्छौ र अन्त्यमा तिम्रा अटल पंक्तिहरु युद्धको धुवाँ र प्रकोप भित्र विलाउँछन् । वीर मध्येका सबैभन्दा वीर, उदार मध्येका सबै भन्दा उदार जस्ता भनाइहरूले सजिएका खोक्रो शब्दहरू प्रयोग गर्दै गोरखा सैनिकहरूले बेलायतको निम्ति सेवा गर्दै गर्दा आफूलाई परेको पीडाको कुनै वास्ता नगरी लडी दिने वफादार गोरखाहरूलाई गरेका यी चरम अमानवीय विभेद अन्त्य गर्ने अभियानमा गेसो निरन्तर लागिरहेको यहाँहरु सबैलाई विदितै छ ।

सुगौली सन्धि:

सन् (१८१४-१८१९) सम्म नेपाल र ब्रिटिस इन्डिया विच भएको युद्धमा नेपालले सफलता प्राप्त गर्न सकेन । तर युद्धमा गोरखाली सेनाले देखाएको युद्धकौशलबाट अंग्रेजहरु अति प्रभावित भएका थिए । त्यसपछि अंग्रेज तर्फको कमान्डर जनरल अक्टरलोनीले भने, 'यस्तो चुस्त र बहादुरीपूर्ण प्रदर्शन मैले जीवनमा देखेकै थिइन । त्यसपछि साम्राज्य विस्तार गरिरहेका बेलायती कमान्डरहरूले युद्धपछि निष्कर्ष निकाले कि यस्ता बहादुर लडाकु गोरखालीहरूलाई शत्रुको पंक्तिमा नराखी आफ्ना सेनामा सहभागी गराउनु लाभप्रद हुनेछ भनेर सन् १८१५ मा जनरल अक्टरलोनीले फस्ट नसुरी सेकन्ड नसुरी र सिर्मुर् तीनवटा बटालियन खडा गरे । कुमाउंजी गढवाली तथा काली पारीका पहाडै जातिलाई समेटेर खडा गरिएको फौजलाई 'गोरखा भनिए पनि मनाउँको किल्ला ढलेपछि युद्धबन्दी बनाएका गोरखाहरूलाई यस बटालियनमा समावेश गरियो । युद्धबन्दीबाट करिव १५ सय गोरखालीहरु अंग्रेज पल्टनमा भर्ती भएका थिए । त्यसपछि 'ब्रिटिस इन्डिया कम्पनीले नेपाली युवाहरूलाई गोरखा सैनिकको नाममा क्रमश भर्ना गर्न सुरु गर्‍यो ।

करिव १७ महिना भएको नेपाल अंग्रेज युद्धले पूर्वको टिप्टादेखि पश्चिम कांगडासम्म फैलिएको नेपाललाई मेची र काली विचमा खुम्च्याइ दियो । सन् १८१९ मा भएको सुगौली सन्धिले नेपालको भूमि मात्र गुमेन कि विशेष गरेर नेपालका आदिवासी जनजातिहरूको दुःखद इतिहास पनि त्यहीबाट सुरु भयो । त्यसैको नाम हो 'गोरखा भर्ती' । कुनै कुनै सन्दर्भमा गोरखा भर्तीलाई नेपालीहरूको आर्थिक समस्यासँग जोडेर पनि हेर्ने गरिन्छ । त्यो विल्कुलै इतिहास प्रतिको अल्पज्ञान बाहेक अरु केही होइन । हामी दावाका साथ भन्न सक्छौ कि त्यस बेला नेपाल सबै हिसावले सम्पन्न राष्ट्र थियो । बेलायती सेनामा भर्ती हुने गरेका समुदाय आर्थिक रुपमा आत्मनिर्भर थिए । त्यसबेला नेपाल अन्य धनी देशहरूकै हाराहारीमा समृद्ध थियो भन्ने कुरा विश्व इतिहासलाई हेर्ने हो भने स्पष्ट हुनेछ । जेहोस् संक्षिप्तमा गोरखा भर्ती नेपालीहरूका लागि वा गोरखा समुदायको लागि आवश्यकता थिएन र रोजगारीको लागि सेनामा भर्ती हुन बाध्यता पनि थिएन । यो बेलायतीहरूको स्वार्थका लागि थियो भने तत्कालीन राणा शासकहरूले आफ्नो सत्ता टिकाउन हामीलाई बलिको बोको बनाउन सस्तो मूल्यमा सुम्पी दिए जसको शिकार नेपालका आदिवासी जनजातिहरु हुनु प‍थ्यो । यसरी हेर्दा हामी गोरखालीहरूलाई बेलायत र तत्कालीन राणा शासकहरूले आधिकारिक रूपमा जे गर्न पनि र जस्तो सुकै कार्यमा प्रयोग गर्नकै लागि यो सन्धिलाई वैद्यता दिनु थियो । यसलाई वैद्यता दिने काम सन् १८१६ को सुगौली सन्धि पश्चात भएको हो । सुगौली सन्धि पछि अहिलेसम्म भर्ती प्रथा निरन्तर छ ।

गोरखा आन्दोलन:

सम्माननीय प्रधानमन्त्री तथा

अतिथीज्यूहरु:

गेसो स्थापना गर्नुको मुख्य कारण र स्थापना पश्चात् गरेका कार्यहरु

हामी ब्रिटिस भूपू सैनिकहरु माथि बेलायती सरकारले गरेका अन्यायको बारे गोरखा समुदायलाई सचेत गराउँदै शान्तिपूर्ण न्यायिक आन्दोलन गर्न संगठित गर्नु थियो । आन्दोलन गर्न संगठनको आवश्यक पर्ने हुनाले विस्तार गर्ने क्रममा गेसोले ५२ जिल्लामा कार्यसमितिहरु गठन गर्‍यो । त्यसैगरी सन् २००५ मा दुण्डराज खापुङको अध्यक्षतामा बेलायतमा गेसो समिति गठन गरिएको थियो भने अहिले बेलायतको भौगोलिकतालाई हेरेर १३ क्षेत्रमा शाखा समितिहरु सक्रिय छन् । गोरखाहरुको गुमेका अधिकार प्राप्त गर्न क्रमश देशैभर जानकारी सभाहरु गराउँदै एकपछि अर्को आन्दोलनको स्वरुपहरु परिवर्तन गर्दै गेसो अधि बढिरह्यो । यसैगरी गेसोले विभिन्न समयमा तत्कालीन श्री ५ को सरकारलाई ध्यानाकर्षण गराउँदासमेत सरकारले चासो नदिएपछि नेपालको सडक, सदन र न्यायलय सम्म पुग्दा हाम्रो मुद्दाहरुको कुनै सुनुवाइ नभएपछि बाध्यतावश गेसोले न्यायको खोजी गर्दै दिनमै लाष्टिन जुलुश सिम्लत निवासदेखि बेलायती राजदूतावास लैनचौरसम्म मानवसाङ्गले जुलुश गर्दै बेलायती राजदूतावासको मूलढोकामा तीन दिनसम्म रिले अनशन गरेका थियौं । दोस्रो विश्वयुद्धमा लडेका गोरखा योद्धाहरूले गेसोको अगुवाइमा बेलायतले गरेको विभेदको विरुद्धमा प्लेकार्ड, ब्यानर लिएर अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको आगमन र प्रस्थान कक्षमा प्रदर्शन गरेका थियौं । त्यस्तै विभिन्न देशका राजदूतावासका अगाडि पर्चा पम्प्लेटहरु बाँडेका थियो । विश्वको ध्यानाकर्षण गराउन १७ देशका मानवअधिकारवादी, पत्रकार, बुद्धिजीवी, नेता र न्यायकामी जनप्रतिनिधिहरूको उपस्थितिमा नेपालमा दुई दुई पटक अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन गरेका थियौं । नेपालका प्राज्ञिक व्यक्ति र व्यक्तित्वहरूको प्रतिनिधिमण्डल तीन पटकसम्म जेनेभामा भएको मानवअधिकार सम्बन्धी महासभामा बेलायत सरकारले गोरखालीहरु माथि गरेको विभेदको सम्बन्धमा विस्तृत रूपमा कुरा राख्न सफल भएको थियो । दक्षिण अफ्रिकाको डर्बानमा भएको रंगभेद विरुद्ध सम्मेलनमा गेसोले भाग लिएको थियो । त्यसैगरी क्यूवाको राजधानी हवानामा विश्वभरिका विद्यार्थीहरूको भेलामा गेसोले भाग लिई आफ्नो कुरा राखेको थियो । यसै गरि गेसोले बेलायतका सम्मानित उच्च अदालतमा दोस्रो विश्वयुद्धमा जापानिज सेनाले युद्धबन्दी बनाइएका गोरखा योद्धाहरूले पनि बेलायती नागरिकले पाए सरह १० हजार पाउण्ड क्षतिपूर्ति पाउनु पर्छ भनि उच्च अदालतमा रिट दायर गरेको थियो । गेसोले सन् २००३ मा अवकाश प्राप्त गोरखाहरूले समान पेन्सन पाउनु पर्छ भन्दै बेलायती उच्च अदालतमा मुद्दा दर्ता गरेको थियो । सन् १८८७ अगाडि अवकाश प्राप्त भूपू सैनिक र तिनका परिवारहरूका लागि आवासीय भिसा सम्बन्धी मुद्दा दायर गरेको थियो । १ अप्रिल २०१७ का दिन बेलायत, नेपाल र भूपू सैनिकहरु विच गोरखाहरूको समस्या समाधानको बाटो खोज्न गठित प्राविधिक समितिले तयार गरेको समष्टिगतरूप १३ बुँदे प्रतिवेदन तयार गर्न सफल भइयो । नेपाल सरकारले २०७७ असार १७ गते गरेको मन्त्रिस्तरीय निर्णयमा विदेसी राष्ट्रबाट नियमित रुपमा निवृत्तिभरण प्राप्त गरिरहेकाहरूलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता दिन नमिल्ने भनि गरेको निर्णय विरुद्ध गेसोको अगुवाइमा बेलायती सेना, भारतीय सेना र सिंगापुर पुलिसको तर्फबाट गेसोका सभापति कृष्णकुमार राईको नामबाट उक्त निर्णय विरुद्ध २०७७ श्रावण ५ गते सर्वोच्च अदालतमा मुद्दा दर्ता गरियो ।

गेसोको आन्दोलनबाट प्राप्त उपलब्धिहरु १. सन् १८८७ मा बेलायती सेनाको बहालमा रहेका गोरखाहरूलाई 'युनिभर्सल पे लागु गर्न सफल भएको ।

२. सन् २००० मा क्रिसमस गिफ्टको नाममा २००५ पेन्सन वृद्धि गराउन सफल भएको ।

३. सन् २००२ मा युद्धबन्दीहरूलाई

बाँकी पेज ५ मा

सहर उज्यालो कार्यक्रममा जोडियो साढे ११ हजार स्मार्ट स्ट्रिट लाइट

काठमाडौँ । नेपाल विद्युत प्राधिकरणले स्थानीय तहहरूसँगको लागत साभ्हेदारीमा सहरको मुख्य चोकमा ६७ वटा अत्याधुनिक हाइमास्ट लाइट जडान गरेको छ । प्राधिकरणले सडक बत्ती राखिने संरचनाहरू निर्माणका लागि करिव ४२ करोड रुपैयाँ योगदान गरेको छ । प्राधिकरणले सहर उज्यालो अभियान अन्तर्गत पालिकाहरूसँगको समन्वय र साभ्हेदारीमा मुख्य सडक, ऐतिहासिक सांस्कृतिक सम्पदाहरु, विश्व सम्पदा सूचीमा सूचीकृत तथा पर्यटकीय स्थानहरूमा सजावटयुक्त आधुनिक बत्ती (स्मार्ट लाइट) जडान गरिरहेको छ।

यसबाट सहरको सौन्दर्य अभिवृद्धि हुने, विद्युत् माग बढ्ने र खेर जाने विद्युत् पनि खपत हुने प्राधिकरणको विश्वास छ । प्राधिकरणले धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक महत्त्वका मठमन्दिर र पर्यटकीय क्षेत्रहरूमा विशेष किसिमका बत्ती राख्नका लागि सर्भे र डिजाइन गरिरहेको जनाएको छ ।

प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक कुलमान घिसिङले देशबाट लोडसेडिङ अन्त्य गरिएपछि विद्युत् नपुगेको ठाउँको विद्युतीकरण र सहरी सौन्दर्यलाई बृद्धि गर्न स्थानीय तहहरूसँगको लागत साभ्हेदारीमा स्मार्ट सडक बत्ती जडान कार्यक्रम सुरू गरिएको बताए।

घरघरमा विद्युत् बालेर मात्र नहुने रहेछ, सहरी सौन्दर्यता तथा सुरक्षाका लागि सडक पनि उज्यालो हुनुपर्ने रहेछ, त्यसैले स्थानीय तहहरुको साभ्हेदारीमा कार्यक्रम सुरु गरिएको हो, अहिल देशभरका स्थानीय तहहरुबाट सडक बत्ती जडानको माग आइरहेको छ', उनले भने, 'अहिले विद्युत् आपूर्तिलाई पर्याप्त, भरपर्दो, गुणस्तरीय र सुरक्षित बनाउन अल्पकालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन योजनासहित काम गरिरहेका छौं ।'

प्राधिकरणको प्रणालीमा रहेको फिडर प्यानलबाट स्वचालित रुपमा स्मार्ट लाइटलाई नियन्त्रण गर्न सकिन्छ । यसका लागि फिडर प्यानलहरु जडान गरिएको छ । सडक वक्तिका लागि मात्र छुट्टै ट्रान्स्फर्मरहरु जडान गरिएका छन् । स्मार्ट बत्ति प्राधिकरणको सर्भर्सँग सिधै जोडिएको छ । सफ्टवेयरबाटै अँध्यारो हुँदा बत्ति बल्ने र उज्यालो हुँदा निम्नै स्वचालित व्यवस्था छ । सफ्टवेरबाट विद्युत महशुलको बिलिङ गरिन्छ । बत्ती बले /नबलेको अनुगमन पनि सफ्टवेयरबाटै गर्न सकिन्छ। विद्युतको महशुल सम्बन्धित पालिकाहरुले तिर्ने छन् ।

ललितपुर तथा पोखरा महानगरपालिका, धनगढी उपमहानगरपालिका र कन्काई, बेलका, भीमेश्वर, भिमदत्त तथा फिदिम नगरपालिकामा सडक बत्ती जडान सकिएको छ । भरतपुर महानगरपालिका र महालक्ष्मी, बृहानीलकण्ठ, सिद्धार्थनगर तथा मन्थली नगरपालिकामा स्मार्ट सडक बत्ती जडान कार्य अन्तिम चरणमा छ । काठमाडौँसहित ३ महानगरपालिका, ३ उपमहानगरपालिका र १३ नगरपालिकासँग लागत साभ्हेदारीमा स्मार्ट सडक बत्ती जडानका लागि सम्झौता भइसकेको छ । सडक विभाग, ललितपुर महानगरपालिका र प्राधिकरणको साभ्हेदारीमा विस्तारित चक्रपथको बालकुमारी-बल्खु सडकखण्डमा स्मार्ट सडक बत्ती जडानका लागि सम्झौता भई जडान सुरू गर्न लागिएको छ । सडक बत्ती जडानको लागतमध्ये ७५ प्रतिशत महानगरपालिकाले र प्राधिकरणको २५ प्रतिशत लगानी साभ्हेदारी रहने छ । उपमहानगरपालिकामा सम्बन्धित उपमहानगरपालिकाको ७० प्रतिशत र प्राधिकरणको ३० प्रतिशत लगानी साभ्हेदारी रहने छ । नगरपालिकामा ६५ प्रतिशत सम्बन्धित नगरपालिकाको र ३५ प्रतिशत प्राधिकरणको लगानी साभ्हेदारी रहने छ । यसैगरी, गाउँपालिकामा ६० प्रतिशत सम्बन्धित गाउँपालिका र ४० प्रतिशत लगानी प्राधिकरणले बेहोर्ने छ । लागत अनुमान, प्रविधिको छनोट, खरिद र निर्माणको सुपरीवेक्षण प्राधिकरणले गर्ने छ । जडान गरिएका सडक बत्तीको पाँच वर्षसम्म मर्मतसम्भार निर्माण व्यवसायी कम्पनीले गर्ने छ । नगरपालिकाहरुले आफ्नै शतप्रतिशत लगानी गरेर बोलपत्र गरेमा प्राधिकरणले बोलपत्र प्रक्रिया र सुपरीवेक्षणका लागि प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने छ ।

नेपालको प्रमुख पर्यटकीय नगर पोखरालाई हाइमास्ट र स्मार्ट सडक बत्ती (स्मार्ट स्ट्रिट लाइट)बाट भ्रिलिमिली बनाउन सुरु भएको छ । उज्यालो पोखरा अभियान अन्तर्गत पोखराका मुख्य-मुख्य चोकहरूमा जडान गरिएका हाइमास्ट र सडकमा बत्तीको उद्घाटन गरिएको छ । पोखरा महानगरपालिका प्रमुख धनराज आचार्य र प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक कुलमान घिसिङले आइतवार पोखराको नयाँ सडकमा गरिएको कार्यक्रममार्फत जडान गरिएका हाइमास्ट र सडक बत्तीको संयुक्त रुपमा उद्घाटन गरेका हुन् ।

कार्यक्रममा नगर प्रमुख आचार्यले सडक बत्तीले पोखराको सौन्दर्यलाई अभिवृद्धि गर्नुका साथै सडकको यात्रालाई सुरक्षित बनाएको बताए । कास्कीका प्रमुख जिल्ला अधिकारी वासुदेव घिमिरेले सडक बत्तीले पोखराको सौन्दर्यलाई अब्गै सुन्दर बनाउन र आपराधिक क्रियाकलाप नियन्त्रणका लागि सहयोग पुग्ने बताए । उनले सडक बत्तीको मर्मतसम्भारमा विशेष ध्यान दिन आग्रह गरे ।

प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक घिसिङले पोखराको सौन्दर्यवृद्धिका लागि विद्युतीय तारलाई भूमिगत गर्ने कार्य भइरहेको बताए । उनले विद्युत् आपूर्ति सुधारका लागि संरचना निर्माणमा केही ठाउँमा भइरहेको अवरोध हटाउन आवश्यक सहयोग र सहजीकरण गरिदिन महानगरपालिकालाई आग्रह गरे।

पोखरा महानगरपालिका र प्राधिकरणको साभ्हेदारीमा पोखराका २३ वटा मुख्य चोकहरूमा १६ मिटर अग्लो पोलमा चारै दिशामा उज्यालो छर्ने अत्याधुनिक २३ वटा हाइमास्ट लाइट जडान गरिएको छ। महानगरभित्रको ६० किलोमिटर मुख्य सडकमा २ हजार सात वटा सडक बत्ती जडान गरिएको छ। जसमध्ये ऊर्जा दक्षतायुक्त ९० वाट र १२० वाटका स्मार्ट बत्ती छन्। सडक बत्ती जडान अयोजनाको लागत १४ करोड ६५ लाख रुपैयाँ छ ।

“ABCD खबर हाजी सबैको खबर”

ABCD Khabar Media

abcdkhabar.com.np

Jagati-8, Bhaktapur, Nepal

01-6611936, 9841394387, 9841334113

abcdkhabar@gmail.com

थिम्बि **टाइम्स** साप्ताहिक

— हामीले विश्वास एउटा कुरामा र काम अर्कै गर्यौं भने हामीलाई सुख कहिल्यै प्राप्त हुदैन ।
- फ्रेया स्टार्क

वर्ष १७ अङ्क ०७ ने.सं. ११४३ २०८० साल भदौ २० गते बुधबार
06 Sept. 2023 Wednesday

सम्पादकीय

नेपाल अतिवादीहरूको खेल मैदान नबनोस् !

देशमा एक पछि अर्को द्वन्दको वातावरण मौलाउँदै जाने प्रक्रिया देखिएको छ । यसमा मंगलवारको संघीय संसदको बैठकमा ऐन बनाएरै गाई गोरु काट्न पाउने नियम बनाउन माग गरेको छ । भने अन्य सासदहरूले यसको विरोधमा देशमा अशान्त फैलिने किसिमले अभिव्यक्ति नदिन आग्रह गरका छन् । अहिलेको राज्य व्यवस्था भनेको धर्मनिरपेक्षता हो । अर्थात राज्यको कुनै धर्म हुदैन र राज्यले कुनै एक धर्मको पक्षपाषण पनि गर्नु हुँदैन । तर नेपालको सन्दर्भमा देशको मूल कानुनमा धर्मनिरपेक्षता लेखिए पनि एकल धर्मलाई पक्षपोषण गर्ने गरि मुलुकी संहितासहितको कानून ल्याएको छ ।

हामी नेपाललाई बहुभाषिक, बहुधार्मिक, बहुभाषिक र बहुसांस्कृतिक मुलुक भनेर गर्व गर्ने गर्दछौं । साथै नेपालको मुल पहिचान पनि यही रहेको विभिन्न राष्ट्रिय कार्यक्रम मार्फत अन्तराष्ट्रिय जगतलाई चिनाउने गर्दछौं । तर व्यवहारमा अझै पनि एकल पहिचानको पक्षपोषणमा नै राज्य सयन्त्र लागेको देखिन्छ । देशमा विद्यमान रहेको यी असमानता हटाउने चर्च कसैको पनि चासो देखिएको छैन । अर्थात जानेर पनि यस विषयमा कसैले आवाज उठाउने गरेको देखिदैन । हुनत नेपालको प्रतिनिधिसभा, प्रदेशसभा र राष्ट्रियसभामा जनजातिहरूकै बहुमत होला । तर कार्यान्वयन गर्ने निकाय सरकार र संसदका विशेष समिति र प्रदेशका सरकारहरूमा भने जनजातिको प्रतिनिधित्व नगन्य मात्रामा रहेको छ । जसको कारण पनि प्रदशको नामाकरण लगायत देशको भाषा, संस्कृति र पहिचान कायम हुने सन्दर्भहरूमा एकल पहिचान नै हावी हुने गरेको तथ्य देखिएको छ । यही कारणले पनि देशको शान्ति सुव्यस्थामा द्वन्दको आगो दन्काउने कुचेष्टाहरु हुने गरेको वर्तमान अवस्थाले देखाएको छ । किनकी जनजातिहरूको आफ्नो पहिचान, भाषा र संस्कृति माथि राज्य सयन्त्र कहिल्यै पनि समावेशी भएन र हुने प्रयास पनि गरेको देखिएन । यही सामाजिक बस्तुस्थितिको फाइदा उठाउन खोज्ने हिन्दु अतिवादीहरूको लागि अहिले नेपाल धार्मिक द्वन्द सिर्जना गर्न सक्ने खेल मैदानको रुपमा प्रयोग गर्न खोजिएको छ ।

हाम्रै छिमेकी मुलुकमा ती हिन्दू अतिवादीहरूकै कारण ठूलाठूला साम्प्रदायिक सदभाव विथोलिने घटना हुने गरेको छ । नेपालमा पनि पहिचानको आधारमा प्रदश स्थानीय निकायमा मौलिक नाम राख्न खोज्ने र भाषिक अधिकार खोज्दै देशमा रहेका राष्ट्रभाषाको संरक्षण राज्यबाट प्रत्याभूत गर्नु पर्छ भन्नेलाई साम्प्रदायिक तत्वको बिल्ला भिराएर द्वन्दमा उन्मुख गराउने प्रयत्न वर्तमान सन्दर्भमा हुने गरेको छ । यसमा राजनीतिक दलकै केही नेताहरूको पनि संलग्नता देखिएको छ । साथै आफूलाई पहिचानवादी भन्नेहरुपनि निर्णायक अवस्थामा केही नेताहरूको बोलीमा बोली मिलाउने गरेको अवस्था छ । यस प्रकारको चरित्र अव जनजाति पक्षधर हरूले त्याग्न आवश्यक छ ।

तर नेपालमा अहिले पनि धर्म, भाषा र संस्कृतिको सवालमा आमनागरिकहरूमा सदभाव कायम भएको देखिन्छ । यही सदभाव कायम राख्नको लागि पनि राज्य सयन्त्रले देशको एतिहासिक तथा पहिचान भल्काउने र अन्तराष्ट्रिय जगतमासमेत देशको पहिचान कायमहुने विषयमा अध्ययन अनुसन्धान मार्फत कार्यान्वयन गर्न आवश्यक छ ।

त्यस्तै गरि हाम्रा जनप्रतिनिधिहरूले पनि आफूले बोल्दा सामाजिक सदभावमा आँच आउने कुरा बोल्नु उचित हुदैन । यसको बदलामा हाल देशमा देखिएको सामाजिक विभेदको अन्त्य लगायत भाषा, संस्कृति र पहिचानलाई सुनिश्चितता दिने तर्फ विचार राख्न र छलफल चलाउन आवश्यक छ । यसबाट नेपालका सबै जातजातिले आफ्नो धर्म, संस्कृति र भाषालगायत पहिचानको प्रत्याभूति प्राप्त गर्न सकेको अवस्थामा अतिवादीहरूको कुतर्कको जालोमा पर्नु पर्दैन र अतिवादीहरूले नेपालको भूमिमा खेल्ने अवसर पनि पाउँदैनन् ।

देशमा हालसम्म कायम रहेको सदभावलाई कायम राख्दै देशमा देखिएका विकृति विसंगति लगायत जनजाति भएकै आधारमा र भाषिक तथा साँस्कृतिक विभेद अन्त्यको मार्गमा अधि बढ्दै समृद्धि तर्फ देश अगाडि बढाउनु आजको आवश्यकता हो ।

गोरु र चर्च काण्ड: किन हुँदैछ नेपालमा जातीय र धार्मिक दंगा ?

भुवनेश्वर अर्याल

आज मेरो बाबा यो धर्तीमा हुनुहुन्न । मलाई सम्झना छ, वहाँ पटक पटक भन्नु हुन्थ्यो, “नमे मृत्यु शंका, नमे जाति भेदा शिवोहं शिवोहं” । हामी हिन्दु धर्म र संस्कारलाई मान्ने परिवारमा जन्मियौं । यसमा हाम्रो के दोष ? चेतना, संस्कार र व्यवहारले हामीमा अरू धर्म, जात र संस्कृति प्रति विभेदको सोच कहिल्यै पलाएन । मैले स्कुले शिक्षाको सुरुवात भारतको मध्ये प्रदेश भोपालमा लिने अवसर पाए । उक्त ठाउँमा मुसलमानहरूको बाहुल्यता छ । रमजान होस् या ईद, बाबाले मुसलमान अंकलहरूलाई हक गरेर शुभकामना दिएको देख्थेँ म । त्यहाँका दिदीबहिनीहरू प्रायः कालो बुर्कामा हुन्थे । मेरो जिज्ञासामा बाबा भन्नु हुन्थ्यो, त्यो उनीहरूको चलन हो ।

नेपाल फर्केर स्कुल पढ्दा नैतिक शिक्षा पाठ्यक्रममा समावेश थियो । सबै धर्म, संस्कृति र मान्छेलाई सम्मानपूर्वक व्यवहार गर्नुपर्छ भनेर सिकाइन्थ्यो । एउटा रोचक कथा थियो, पाठको नाम अहिले याद भएन । नेपालीले अंगुर भन्थो, बंगालीले दाख अनि अंग्रेजले ग्रेप तर सबैले भनेको फल अंगुर नै भए जस्तै जुनसुकै धर्मको उद्देश्य मानव कल्याण हो । ईश्वर एउटै हो, फरक फरक धर्म माने पनि सबैले एउटै सर्वशक्तिमान् अदृश्य र निराकार ईश्वरको भक्ति गरेका हुन्छन् भनेर हामीले विद्यालयमा पढ्न पाउथ्यौं ।

म सम्झन्छु, त्यो बेला कक्षा ९-१० मा शिक्षाको राष्ट्रिय उद्देश्यमा श्रम प्रति श्रद्धाभाव राख्ने , स्वावलम्बी, परिश्रमी र देशको साधन स्रोतलाई अधिकतम प्रयोगमा ल्याएर समुन्नत राष्ट्र निर्माण गर्ने नागरिक तयार गर्ने भन्ने थियो । शब्दहरु यता उता परेका हुन सक्छन् तर भाव यस्तै थियो । किन र कसको स्वार्थका कारण त्यो खालको शिक्षा पद्धति मासियो ? जातीय द्वेष, घृणा र परस्पर लडाएर सत्ताको सुखभोग गर्न पल्केका शक्तिहरू आज भन्नै सक्रिय छन् । सात समुद्रपारीबाट डलर, वाइबल र एनजीओहरूको प्रयोग गरेर विभिन्न जातजाति, धर्म, भाषा तथा धर्म-संस्कृति मान्ने दाजुभाइबीच अधिकारका नाममा भिडाउने अनि नेपाललाई द्वन्दको भुमरीमा धकेल्ने उद्देश्य एक हदसम्म सफल भएको छ । यो नेपालको दुर्भाग्य हो । हाल धरानमा गोरु र चर्च काण्डले यसै कुराको संकेत गरेको छ ।

कसैलाई गाई काट्नै पर्ने अनि काटेर अरूलाई उत्तेजित बनाउने गरि प्रचार गर्नु पर्ने किन ? समाजमा यस्तो खालको

धार्मिक उत्तेजना फैलाउनेलाई राज्यले कारवाही गर्ने कि प्रश्रय दिने ? “यी हामीले गोरु काटेर खाँयौं, तिमीहरू गु मुत खाऊ के गर्न सक्छौं गर भनेर धम्की दिनु जरुरी थियो ? पाँच तारे होटलहरूमा आयातित गाईको मासु बिक्री गर्ने नीति रहेछ । मानी लिऊँ, गाईको मासु नबेचे पर्यटन क्षेत्र ध्वस्त नै हुन्छ त ? यसो गर्नेहरूले अरबमा गएर सुँगुर काट्ने हिम्मत राख्छन् ? खुलम खुल्ला बाहुन क्षेत्रीलाई काट्ने, लखेट्ने तथा साम्प्रदायिक सदभावमा प्रहार गर्ने भइरहँदा राज्य मुकदर्शक भएर हेर्ने भनेको सरकारको नेतृत्वकर्ताको प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष संलग्नता र समर्थन हो भन्ने स्वतः बुझिन्छ ।

हिजोको राजनीतिक व्यवस्थामा थुप्रै कमजोरी र खराबी थिए । तिनमा क्रमिक सुधार र परिमार्जन पक्कै जरुरी थियो । हठात गरिएका राजनीतिक परिवर्तनसँगै नेपालीहरूको मिलेर बस्ने अनि बाँडेर खाने संस्कार भत्काइयो । शिक्षा, स्वास्थ्य, उद्यमशीलता र पूर्वाधार विकासका आधारशिलाहरूमा सुधार गरेर लग्नु पर्ने बेला तहसनहस पारियो । उदाहरणको लागि केही पर्यटक क्षेत्रमा निजी क्षेत्रले केवुलकार चलाए पनि राज्यले रज्जु मार्गको प्रयोग गरेर सबैभन्दा सस्तो ढुवानीको सुरुवात त पाँच दशक अधि नै गरेको थियो नि ! काठमाडौं, भक्तपुर टूली बससेवा त्यसलाई मर्मत तथा बिस्तार गर्ने कि मास्ने ? त्यसैले ०४६ पछिको राजनीतिक नेतृत्व देशको शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, उद्योग कुनै पनि विकास मोडेलमा प्रष्ट नभएको मात्र होइन यिनीहरूमा वास्तव मै देशलाई सपार्ने नियत पनि छैन भन्न लाज र डर मान्नु पर्दैन ।

दलित शिल्पी हुन् अछुत होइनन्

म माथिको दाइ सानैमा परलोक भएको कुरा मेरी आमा भन्नु हुन्छ । म जन्मको आधारमा साइलो जीवित छोराहरू मध्येको माइलो रहेछु । म जन्मेपछि आमाको दूध आएन रे ! मेरो छिमेकी विश्वकर्मा आमाको छोरी लुरी दिदी भन्दा म ६ दिन पछि जन्मेको । आमाको दूध नआएपछि हामीले तिनै लुरी दिदीसँग एउटै लाम्टा चुस्यौं । विश्वकर्मा आमाको दूध चुसेर हुर्कें पनि म बाहुन पनि बिटुलो बनिन्, मेरो जात घटेन । बादी महिलाहरूसँग सुतेर कामवासनाको तिर्खा मेट्दा बिटुलो नहुने, कामीले बनाएको कृषि उपकरणहरू हँसिया, कोदालो बन्चरो, खुकुरी, फालीले खेती गरेर संसारको

पेट भर्दा राम्रै हुने ,दमैले सिलाएर मात्र शरीर ढाक्नु पर्ने अझ अप्ठेरो पर्दा दलित, उत्पीडितको रगत, कलेजो र मृगौलाले प्राण बचाउन मिल्ने तर उनीहरूलाई अझै पनि हेला, होचो र उत्पीडन भइरहने हिन्दु संस्कार भित्रको सबै भन्दा कुरूप पक्ष हो ।

मेरो अनन्य मित्र जी विश्वकर्मा हाल अमेरिका बस्नुहुन्छ । हामीले सँगै वीएसस्सी पास गरेका थियौं । साइन्स पढेका मान्छेहरू अलिकता तथ्य प्रमाण खोज्ने हुन्छन् । हामी बिना तथ्य प्रमाणको कुरा हत्यति मान्दैनौ । मैले पनि मान्छेले अर्को मान्छेलाई जाति, धर्म, ऊ जन्मेको स्थानको आधारमा फरक गर्नुपर्छ भन्ने कहिल्यै विश्वास गरिन । म भन्दा अब्बल अंक लिएर आएको उनलाई गाउँको विद्यालयमा विज्ञान शिक्षक स्वीकार गरेनन् । वहाँलाई कामीलाई शिक्षक बनाएर नमस्ते गर्ने ? भनेर विभेद गरियो । सायद वहाँको चित्त दुख्यो, वहाँ अमेरिका भासिनु भयो ।

आज थुप्रै दलितहरूलाई यही विभेदको कारण धर्म परिवर्तन गरेर इसाई बनाइएका छन् । यस्तै खालको कु-संस्कारको कारण विदेशी शक्ति हाम्रो राष्ट्रिय भावनामा चोट पुर्याउन र लडाउन सफल भएको छ । कथित जनयुद्ध त्यसैको कडी थियो भन्ने आज आएर खुल्दै छ । जहाँ एउटा नेपालीले अर्को नेपालीलाई मार्दा हजारौं मान्छेको ज्यान गयो । मैले यो आरोप त्यसै लगाएको होइन साँच्चै शोषण , अन्याय, अत्याचार र विभेद विरुद्धको आन्दोलन हुन्थ्यो भने गणतन्त्र आएको भण्डै दुई दशकसम्म खै त सुधार ?

हिन्दु धर्मका मूलग्रन्थहरु वेद, उपनिषद, रामायण, गीता कही कतै मान्छेको जात ठूलो सानो हुन्छ भनेर उल्लेख गरेको थाहा छैन । योगी नरहरीनाथ, खप्तड बाबा या स्वामी प्रपन्नाचार्य जस्ता महान धर्म भीरुहरु कसैले पनि मान्छे जन्मँदै उचनिच भएर जन्मिन्छ भनेनन् । केही हदसम्म आरक्षणको कारण दलितहरु देशका प्रशासन तथा सार्वजनिक क्षेत्रमा प्रवेश गरेको भए पनि राजनीतिक स्वार्थको कारण देखाउनलाई हल्का फुल्का दिएको मात्र हो । एउटा बडामा एक जना दलित महिलाको प्रतिनिधित्वलाई पुरै जातीय मुक्ति आन्दोलनको प्रचार गरिन्छ तर यथार्थमा यो त एक प्रकारको मुख टाल्ने मेलो मात्र हो भन्ने घाम जत्तिकै छर्लङ्ग छ । पार्टीमा भोला बोके वापत नेताको कृपाबाट दिइने एउटा पद जुन क्षमता भन्दा पनि नेताको दयामा भर पर्ने परेको देखिएकै छ ।

अगुवाहरु नै भ्रष्ट हामीले देखे भोगेको यथार्थ के हो भने जति पनि विभेद, अन्याय, अत्याचार विरुद्धको आन्दोलनका नेतृत्वकर्ता देखिए ती सबैले आफूलाई मात्र बनाए र आफ्नो समुदायलाई धोखा दिए । मधेश आन्दोलन होस, जनजाति या दलित सबैले आफ्नो पक्षमा भएका आन्दोलनका सहयात्रीहरूलाई सत्ता, पद र वार्गेनिङको माध्यम बनाए । म यहाँ कसैको नाम उल्लेख नगरु तर यसो विचार गर्नु त ? मधेश आन्दोलनको नाममा कति पटक सत्ताको लागि पार्टी फुटे ? कस्ता कस्ता हिंसामा जनधनको क्षति भयो । मुस्लिम समुदायलाई हजमा पठाउने देखि हज कमिटीका नेतृत्वकर्ताहरूको कस्ता कस्ता काण्ड भए र उनीहरूबाट कुन हदसम्म पदको दुरुपयोग भयो । गौर हत्याकाण्ड होस् या टीकापुर काण्ड, विगतको पिस्कर काण्ड कै निरन्तरता होइनन् र ? नेतृत्व गलत नियत र स्वार्थका कारण कति मानव हत्याका दुःखद त्रासदीहरु सहनु पर्ने हो थाहा छैन ।

अन्तमा हामी पटक पटक प्रयोग भयौं । हाम्रो शिक्षा र अधिकारको माग गरेर भिडिरहने भन्दा सबैले आफ्नो कर्तव्य पालनामा ध्यान दिऊँ । केही भएन, गलतै गलत भयो भनिरहँदा गलत गर्नेहरूलाई चिन्न नसकेर पटक पटक अवसर दिने हामी नै हो । तसर्थ कसैको बहकाउमा लागेर नेपाली नेपालीबीच द्वन्दको खेती गर्नेहरूबाट सचेत बनौं । देश सबैको हो, सबै मिलेरै बनाउन सकिन्छ ।

तर एउटा कुरा अब प्रष्ट भइसक्यो अहिलेको सत्ता र प्रतिपक्षको गन्तव्यमा अलमल भएको मात्र होइन यिनीहरूको नियत नै ठीक छैन । सबैले एकपटक छातीमा हात राखेर सोचौं, हामी हरेकले आफैँबाट परिवर्तनको सुरुवात गर्न सक्छौं । त्यसको लागि नयाँ सबैले बुझ्ने पर्छ, नेपालमा बौद्ध, मुस्लिम, हिन्दु, शिख, जैन आदि सम्प्रदाय मिलेर बसेको सदियौं भयो ।

०४६ साल अघिको अनुदार भनिएको व्यवस्थामा पनि यहाँ क्रिशिचयन थिए, उनीहरूले आफ्ना गतिविधि गरेकै थिए तर बहुदल पश्चात् यो वा त्यो रुपमा क्रिशिचयनहरूको हमला बढ्दो छ । हामी सचेत बनौं । कुन धर्म मान्ने या नमान्ने हरेक व्यक्तिको वैयक्तिक अधिकार हो, त्यसमा हस्तक्षेप नगरौं । सबैको सम्मान गरौं । धार्मिक रुपमा लडाई भ्रगडा गरेर हिंसा फैलाउनु अपराध हो । यस्तो कुरा कसैबाट नहोस् ।

नेपालबहसबाट

गोरखा.....

जनही रु १३ लाख ६५ हजार दिलाउन सफल भएको ।

४. सन् २००३ मा गेसोले लगाएको पेन्सनको मुद्दामा मा. न्यायाधीश निकोला ब्लाकको इजलासले गेसो र बेलायत सरकार कुनै पनि पक्षलाई जिताउन या हराउन सक्दैन, त्यसैले दुवै पक्ष कोर्ट बाहिर मिल्नु मिलाउनु भन्ने फैसला दिएको तर बेलायती रक्षा मन्त्रालय गेसोसँग वार्ताका लागि बस्न नचाहेको ।

५. सन् ३० सेप्टेम्बर २००८ मा आवासीय भिसा सम्बन्धी गेसोले ज्यधभ ७ अयाीबध ाष्क मार्फत लगाएको मुद्दाको फैसला गेसोको पक्षमा भएको ।

६. गेसोले ३० सेप्टेम्बर २००८ मा आवासीय भिसा सम्बन्धी जितेको मुद्दा बारे २८ अप्रिल २००८ का दिन बेलायतको हाउस अफ कमन्स (सदन) मा वृहत छलफल पश्चात् सदनबाट बहुमतले गोरखाहरु बेलायतमा आउन पाउनु पर्छ भनि अनुमोदन भएको ।

७. सन् २१ मे २००८ का दिन बेलायत सरकारले हाउस अफ कमन्सले अनुमोदन गरेको नीति अनुसार गोरखाहरु बेलायतमा

बस्न पाउने भएको ।

८. मिति २०७५ साल असोज १२ गतेका दिन गोरखाका समस्या समाधानार्थ सरकारलाई सुफाव दिनका लागि मा. सांसद योगेश भट्टराई संयोजक र मा. सांसद राजेन्द्र कुमार राई सह-संयोजक रहेको एक २१ सदस्यीय गोरखा संसदीय सहयोग समिति गठन गरेको ।

९. सन् २१ जनवरी २०१३ मा गोरखाहरुको व्यस्क सन्तानहरुले बेलायत बस्न पाउनु पर्छ भनेर गेसोले ज्यधभ ७ अयाीबध ाष्क मार्फत लगाएको मुद्दा गोरखाका सन्तानहरुको पक्षमा फैसला भएको, तर ५ जनवरी २०१५ मा बेलायती सरकारले ३० वर्ष तलकाहरुले मात्र आउन पाउने नीति ल्याएको ।

१०. सन् २८ जुन २०१७ मा ३० वर्ष माथिकाहरु पनि बेलायत आउन पाउनु पर्छ भनि ज्यधभ ७ अयाीबध ाष्क मार्फत लगाएको मुद्दाको फैसला गेसोको पक्षमा भएको मुद्दाले अहिले ६२ वर्षसम्मका गोरखाको सन्तानहरुलाई बेलायत जाने अधिकार दिलाएको ।

११. गेसोको पहलमा २७ मार्च २०१७ का दिन बेलायतस्थित गेसोको कार्यालयमा सत्याग्रहसंग सहकार्य र कार्यगत एकता भएको ।

१२. प्राविधिक समितिले तयार पारेको समष्टिगतरूप ऐतिहासिक १३ बुँदे प्रतिवेदन २२ मार्च २०१८ मा दुवै देशको सरकारलाई हस्तान्तरण गरिएको ।

१३. विदेशी सेनाबाट अवकाश भई नियमित रुपमा पेन्सन पाई रहेकाहरुलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता दिन नमिल्ने भनि मन्त्रिस्तरीय निर्णय विरुद्ध सर्वोच्च अदालतमा लगाइएको ’उत्प्रेषण मुद्दा सम्बन्धमा सर्वोच्च अदालतले नेपाल सरकारलाई १५ दिनभित्र के कारणले दिन नमिल्ने भनि लिखित जवाफ सहित सम्बन्धित मन्त्रालयलाई निर्देशन दिएको ।

सम्माननीय प्रधानमन्त्री तथा अतिथीज्यूहरु:

उपस्थित हुन

गोरखा भूतपूर्व सैनिक संघ (गेसो) ले बेलायतको रोयल कोर्ट अफ जस्टिसमा लगाएको मुद्दाको फैसला ३० सेप्टेम्बर २००८ मा नेपाल, बेलायत र भारत विचमा भएको त्रिपक्षीय सन्धि अमानवीय अन्यायपूर्ण र अवैधानिक ठहर गरिसकेको भनेर अदालतले स्पष्ट फैसला दिइसक्दा पनि नेपाल र बेलायत विच द्विपक्षीय सन्धिगरी कार्यान्वयन गर्न नसक्नु एउटा विडम्बना हो । गेसोको आन्दोलनबाट केही उपलब्धिहरु भएता पनि समानता भने अहिलेसम्म भएको छैन । मिति २०४७ साल देखि गेसोले जानेबुझेसम्म शान्तिपूर्ण आन्दोलन गर्दै गर्दा पछिल्लो समयमा स्थापना भएका संस्था र गेसो विच सहकार्य र कार्यगत एकता गरी आन्दोलन नगरेसम्म समानता पाउदैनौ भन्ने कुराको अनुभूति भएपछि अहिले ’गोरखान्ज्य संस्थाहरु सहकार्य र कार्यगत एकतामा छौ । यही सहकार्य र कार्यगत एकताको बलमा एक प्राविधिक समिति गठन भएर करिब १४ महिनामा तयार गरेको समष्टिगतरूप १३ बुँदे प्रतिवेदन २२ मार्च २०१८ का दिन दुवै देशका सरकारलाई हस्तान्तरण गरिएको ।

अहिले त्यही हस्तान्तरण गरिएको समष्टिगतरूप १३ बुँदे प्रतिवेदनको जगमा टेकेर वार्ता अगाडि वढ्ने क्रममा ०३ नोभेम्बर २०२२ का दिन भएको प्रथम वार्तामा बेलायतमा रहेका गोरखाहरुको वेलफेयर भन्दा बाहेक पेन्सन् लगायत क्षतिपूर्ति र अन्य विषयहरु वार्ताको क्रममा प्रवेश नगराउने र वार्तालाई उक्त दिनमा नै बन्द गर्ने बेलायतीहरुको रणनीति प्रस्तुतिमा देखियो तर आमरण अनशनकर्ताद्वय पुष्पा राणा घले र धन बहादुर गुरुङको अडान र चुनौतिको कारण वार्ताले निरन्तरता पायो । अहिलेसम्म प्राविधिक स्तरकै वार्ता भएपनि विभिन्न चरणमा छलफल हुँदै अन्तिम वार्ताको अवस्थामा आइपुगेको छ । सन्धि सम्झौता भनेको स्वैपक्षले पालना गर्नुको लागि हो दुई देश विचको कुटनैतिक सम्बन्ध व्यापार व्यवसायिक सम्बन्ध र मित्रता कायम र मजबुत बनाउनको लागि हो । समान आदार गर्दै अन्तर्रा्ट्रिय हैसियत कायम गर्नु हो । अपमान गर्नको लागि होइन । एक राष्ट्रले अर्को राष्ट्रलाई मित्रताको रुपमा स्वीकारी सके पछि गरिब र धनिको दृष्टिले हेर्नु गलत हो । सन्धि गरे पछि पूर्णरुपमा लागु र पालना हुनु पर्छ । यदी त्यसो हुन सक्दैन भने समय सान्दर्भिक कि संसोधन, कि निबकरण वा खारेजी गर्नु पर्छ । त्रिपक्षीय सन्धिलाई बेलायती सरकारले न पालना गरेको छ, न संसोधन र निबकरण नै न त खारेजी नै । त्यसैले नोभेम्बरमा हुने मन्त्रीस्तरिय वार्तालाई २०८ वर्ष देखि गोरखाहरु माथि भएको विभेदलाई समाधान गर्न नेपाल सरकारसंग जोडदार माग गर्दछौ । वार्ताबाट त्रिपक्षीय सन्धिमा कुनै भेदभाव नगरि गोरखाहरुलाई समकक्षीसरह सेवा सुविधामा समान व्यवहार गरिने छ भन्ने कुराको उल्लेख भएता पनि अहिले सम्म बेलायत सरकारने त्यो नगरि रहेको अवस्था छ । साथै बेलायत सरकारको प्रतिनिधि सहितको सहभागितामा

बनेको प्राविधिक समितिले तयार पारेको १३ बुँदे प्रतिवेदनको मर्म र भावना अनुसार अधिकतमरुपमा गोरखा र नेपालको पक्षमा परिणाम हासिल गर्न नेपाल सरकारको यसमा तयारी कस्तो रहेको छ र औपचारिक धारणा के रहेको छ ? यसको जानकारी गराउनलाई सरकारसंग हामी सम्पूर्ण गोरखाहरु जोडदार माग गर्दछौ । अहिले भूपू सैनिकहरुको प्रतिनिधि सहितको सहभागितामा धेरै चरणमा वार्ताहरु भइसकेको छ । वार्ताको नाममा वार्ता मात्र भएकोले अहिलेसम्म ठोस निर्णय हुन नसकेको अवस्था छ । यस वार्ताबाट गोरखाहरुले न्याय पाउछ भन्ने कुरामा विश्वस्त हुन सकेका छैनौ । तसर्थ तपाईं नेपाल सरकारको सम्माननीय प्रधानमन्त्री हुनु भएकोले माननीय परराष्ट्रमन्त्री तथा बेलायतस्थित नेपाली राजदूतलाई वार्ता सफल बनाउन सरकारको तर्फबाट आवश्यक निर्देशन सहित सशक्त भूमिका निर्वाह गर्न गराउन हामी सम्पूर्ण गोरखाहरुको तर्फबाट विशेष ध्यानाकर्षण गराउँदछौ । उपस्थित मा. सांसदज्यूहरुले संघीय संसदमा कुरा उठाइ दिन, बुद्धिजीवि र पत्रकार मित्रहरुले पनि आ-आफ्नो क्षेत्रबाट बुलन्द आवाज उठाई सहयोग गरी दिनु हुन विनम्र अनुरोध गर्दछौ ।

सम्माननीय प्रधानमन्त्री तथा अतिथीज्यूहरु:

गोरखा भूतपूर्व सैनिक संघ (गेसो) ले अनेकन पडयन्त्रहरुलाई चिदै २०४७ साल देखि आज सम्म अनवरतरुपमा शान्तिपूर्ण ढंगले नेपाल र बेलायतको सडक, न्यायालय र सदनमा आवाज उठाउँदै आइरहेको एउटा स्थापित र जिम्मेवार संस्था हो भन्ने कुरा अवगत गराउन चाहन्छु । केही मित्रहरुले केही वर्ष अधिबाट मात्र आन्दोलनमा आएर अहिले सम्पूर्ण कार्य हामीले गरेका हो भन्ने आशय व्यक्त गर्दै राजनिति रंगको आडमा गतिविधि गरिरहेका छन् । तर गेसोले कुनै पनि हालतमा यस्तो गतिवीधिलाई रोक्ने छ । गेसो एउटा मुलधारको संस्था भएको हुनाले सबै भूपूजन्य संस्थाहरुलाई एकतामा ल्याउने काम २७ मार्च २०१७ का दिन भएकोले अहिले सबै एकतामा छौ । जानि नजानी कसैले पनि आन्दोलनको नाममा वार्तालाई असहज हुने खालका गतिविधि गर्न उचित हुँदैन । तर केही संस्थाहरुले गरिरहेको आभास भएकोमा दु:ख लागिरहेको छ । वार्तालाई असर पुगेमा यसको मूल्याङ्न तमाम गोरखा भूपू सैनिकहरुले गर्ने छन् र यसको जिम्मा तिनै मित्रहरुले र संस्थाले लिनु पर्नेछ ।

अन्तमा गोरखा भर्ती शुरुभएको २०८ वर्षको इतिहासमा नागरिक माथि भन्नेदलाई सधैको लागि अन्य गर्ने सनौलो अवसर नेपाल सरकारको काँधमा आएको हुनाले वर्षौ लामो गोरखा समस्या समधान गरी दिन हुन हामी सम्पूर्ण गोरखा भूपू सैनिक र भूपूजन्य संघसंस्थाहरुको तर्फबाट नेपाल सरकार समक्ष हार्दिक

अनुरोध गर्दछौ । धन्यवाद ॥

कृष्णकुमार राई
सभापति

गोरखा भूतपूर्व सैनिक संघ (गेसो)

दुवै देशका सरकारलाई बुझाएको १३ बुँदे प्रतिवेदन निम्न वमोजिम छ :

- २२ वर्ष नोकरी पुरा गरेका ब्रिटिश गोरखा सिपाहीले समान दर्जानुसारको समान पेन्सन पाउनु पर्ने ।
- २१ वर्ष उमेर पछि १६ वर्ष नोकरी पुरा गरेका ब्रिटिश गोरखा अफिसरले ब्रिटिश अफिसर समान दर्जा अनुसारको पेन्सन पाउनु पर्ने ।

- १५ वर्ष नोकरी पुरागरेका ब्रिटिश गोरखा सिपाहीले ब्रिटिश सिपाहीले पाउने २२ वर्षको पेन्सनको अनुपातिक १५ वर्षको पेन्सन दर्जा अनुसारले पाउनु पर्ने ।

- अप्रेसनल् डिउटीमा मारिएका, मरेका र घाइतेभएका ब्रिटिश गोरखाले ब्रिटिश समान लिवरल र डिसएविलिटी (घाइते) पेन्सन पाउनु पर्ने साथै अन्य पेन्सनहरु जस्तै: विधवा, मेडिकल आदी सवैखाले पेन्सनहरु ब्रिटिश सिपाही समान पाउनु पर्ने ।

- सन १९७५ अघि नोकरीबाट बर्खास्त गरिएका गोरखाहरुले क्षतिपूर्ति एकमुष्ट रकम पाउनु पर्ने ।

- सन १९७५ पछि नोकरीबाट बर्खास्त गरिएका गोरखाहरुले ब्रिटिश सिपाही समान प्रिजर्भड पेन्सन पाउनु पर्ने ।

- ब्रिटिश गोरखा सिपाहीले बेलायतमा रहंदा नेसनल इन्स्युरेन्स (राष्ट्रिय विमा) तिरेको र मलाया, हङकङ र नेपालमा रहंदा ब्रिटिश सिपाही समान तलब नदिएको हुदा स्टेट पेन्सन पाउनु पर्ने ।

- ब्रिटिश गोरखा सिपाहीको पेन्सन ब्रिटिश सिपाही समान तुरुन्त बनाउनु पर्ने ।

- ब्रिटिश गोरखाहरुलाई ऐतिहासिक अन्याय भएको हुंदा अन्यायको क्षतिपुर्तिकालागी सदभावना पेमेन्ट दर्जा र नोकरीको अवधी अनुसार पाउनु पर्ने ।

- पेन्सन वा बर्खास्त भएका तर मरिसकेका ब्रिटिश गोरखाका छोराछोरीहरुले सदभावना पेमेन्ट ९न्ययम धर्पी पाउनु पर्ने ।

- ब्रिटिश रक्षा मन्त्रालयले ब्रिटिश गोरखाहरुकोलागी मेडिकल सुविधा इन्डियन गोरखाहरुले नेपालमा पाएको समान मेडिकल सुविधा दिनु पर्ने ।

- ३० वर्ष भन्दामाथी उमेरका ब्रिटिश गोरखाका छोराछोरी सवैलाई बेलायती आवश्यक भिसा दिनु पर्ने ।

- भूतपूर्व ब्रिटिश गोरखा र परिवारलाई ९० दिन नेपाल वस्न पाउने सुविधा मिलोस ।

- भूतपूर्व ब्रिटिश गोरखाहरुले पाउने पेन्सन भारतिय रिजर्भ बैंकमा नभै सिधै नेपाल राष्ट्र बैंकमा जाने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने ।

१० रुपैयाँमा डेंगुको उपचार, प्लेटलेट्स कम हुने जोखिमबाट बच्न सकिने

एजेन्सी । पछिल्लो समय डेंगुको प्रकोप तिब्र रुपमा फैलिरहेको छ । वर्षायाममा लामखुट्टेको कारण डेंगु तीव्र गतिमा फैलिन्छ । यो भाइरल ज्वरो हो, जुन संक्रमित लामखुट्टेको टोकाइबाट मानिसमा सर्छ । डेंगु लागेमा उच्च ज्वरो आउने र शरीरमा असह्य पीडा हुन्छ । डेंगु ज्वरोमा मानिसको शरीरमा प्लेटलेट्सको कमी हुन्छ । यो एक गम्भीर समस्या हो र यसको समयमै उपचार गर्नु धेरै आवश्यक छ । डेंगु लागेमा लापरवाहीले ज्यान समेत लिन सक्छ । डेंगुलाई हल्का रूपमा लिनु र यसका लक्षणहरूलाई बेवास्ता गर्नु घातक हुन सक्छ । अब प्रश्न उठ्छ कि डेंगु भएमा कुन औषधि खाने र यो ज्वरोको सही उपचार के हो । प्लेटलेट्स कम हुनबाट कसरी जोगाउन सकिन्छ र यस समस्याबाट कसरी छुटकारा पाउन सकिन्छ । यी सबै प्रश्नहरूको जवाफ विशेषज्ञबाट लिनु आवश्यक छ ।

विशेषज्ञहरूका अनुसार डेंगु भाइरल ज्वरो हो, जुन सेप्टेम्बर-अक्टोबर महिनामा बढी फैलिन्छ । वर्षापछि यसको जोखिम बढी हुन्छ । संक्रमित एडिस एजिप्टाई लामखुट्टेको टोकाइबाट मानिसमा डेंगु ज्वरो सर्छ । लामखुट्टेको टोकाइको ४-१० दिनपछि डेंगुका लक्षणहरू देखिन्छन् । डेंगुको सङ्क्रमण भएपछि मानिसमा उच्च ज्वरो आउने र शरीर दुख्नेसँगै अत्याधिक कमजोरी महसुस हुन थाल्छ । यससँगै उनीहरूको रगतमा प्लेटलेट्सको संख्या द्रुत गतिमा घट्न थाल्छ । यसले शरीरमा आन्तरिक रक्तस्रावको जोखिम बढाउँछ । रगत परीक्षणबाट डेंगु पत्ता लगाउन सकिन्छ । यदि कसैलाई ज्वरो आएको छ र २-३ दिनसम्म ज्वरो निको नभएको अवस्थामा डेंगुको परीक्षण गराउनुपर्छ । डेंगुको उपचारमा ढिलाइ गर्दा मृत्युको जोखिम बढ्छ । डेंगुको उत्तम उपचार के हो ?

विशेषज्ञ चिकित्सकहरूका अनुसार डेंगु भाइरल ज्वरो हो र यसबाट बच्न प्यारासिटामोलको ट्याब्लेट मात्र खानुपर्छ । मानिसहरूले आफ्नो तौल अनुसार दिनको ३ देखि ४ पटक प्यारासिटामोल ट्याब्लेट खान सक्छन् । पारासिटामोलको खुराक १५ मिलीग्राम प्रति किलोग्राम तौल अनुसार लिनुपर्छ । मानौं, विरामीको तौल ६० किलो छ भने त्यो व्यक्तिले दिनमा ९०० मिलीग्रामसम्मको खुराक लिन सक्छ । तर, यसको ओभरडोजबाट बच्नुपर्छ । डेंगुको एक मात्र औषधि हो प्यारासिटामोल, जुन डेंगुमा फाइदाजनक हुन्छ । डेंगुका विरामीले भूलवश पनि एन्टिबायोटिक खानु हुँदैन, नत्र अवस्था बिग्रन सक्छ । डेंगु हुँदा ज्वरो नियन्त्रण गर्न सकेमा प्लेटलेट्स कम हुनबाट बचाउन सकिन्छ र निको हुन मद्दत गर्न सकिन्छ । ज्वरो नियन्त्रण गर्न प्यारासिटामोल सवैभन्दा प्रभावकारी औषधि हो । करिब ९० प्रतिशत डेंगुका विरामीलाई यही औषधिबाट उपचार गरिन्छ । बाँकी १० प्रतिशतमा विरामीको अवस्था हेरेर उपचार गरिन्छ ।

डेंगुबाट छिट्टै कसरी निको हुने ?

विशेषज्ञ चिकित्सकहरूका अनुसार डेंगुका विरामीले प्रशस्त पानी पिउनुका साथै भोल आहार लिनुपर्ने बताउछन् । अधिकतम आराम लिनुपर्छ । शरीरको रोग प्रतिरोधी क्षमता बढाउने भोल पदार्थ सेवन गर्नुपर्छ । यदि तपाईं स्वस्थ चीजहरू खानुहुन्छ भने, यसले प्लेटलेटहरू कायम राख्न मद्दत गर्दछ । यसबाहेक तेस्रो सवैभन्दा महत्वपूर्ण कुरा भनेको डेंगु रोगीले दैनिक रगत परीक्षण गराउनुपर्छ र प्लेटलेट्सको निगरानी गर्नुपर्छ । यदि तपाईंको प्लेटलेट काउन्ट लगातार घट्दै छ भने, तुरुन्तै चिकित्सकको परामर्श लिनु आवश्यक छ । मधुमेह, एड्स, रक्तचाप र अन्य गम्भीर रोगबाट पीडित व्यक्तिहरूले डेंगु भएमा विशेष सावधानी अपनाउनुपर्छ र तुरुन्त चिकित्सकसँग परामर्श लिनुपर्छ । यस्ता व्यक्तिका लागि डेंगु घातक हुनसक्छ ।

हृदयघातबाट बच्न दैनिक ५ थरिका दाल

एजेन्सी । दाल गरिबलाई मात्र होइन धनीलाई पनि दिनहुँ चाहिन्छ । ब्रिटिस हार्ट फाउन्डेसनका अनुसार हरेक व्यक्तिले हरेक दिन आफ्नो खानामा दाल समावेश गर्नुपर्छ । दाल पौष्टिक तत्वको खजाना हो । दालमा उच्च प्रोटीन, फाइबर र हेल्दी फ्याटसँगै पाइन्छ । सबै भन्दा राम्रो कुरा त के हो भने दाल पनि अन्य प्रोटीन स्रोतहरू भन्दा सस्तो छ । दालले तौल नियन्त्रण गर्नुका साथै शरीरलाई प्रशस्त पोषक तत्व प्रदान गर्छ । मुटुको स्वास्थ्यका लागि यो निकै फाइदाजनक हुन्छ । मुख्यतया हरियो सागसब्जीलाई दालको श्रेणीमा राखिएको छ । एक हिसाबले यो बीउ पनि हो । अब सवैभन्दा ठूलो प्रश्न यो हो कि मुटुको स्वास्थ्यको लागि उत्तम दाल कुन हो । हामी दिनहुँ आफ्नो खानामा कुन दाल समावेश गर्दा उत्तम हुन्छ, त्यस बारेमा चर्चा गरौं ।

१. मुसुरोको दाल: दालहरू मध्ये, मुसुरो धेरै ऊर्जाबर्धक र पोषक तत्वहरूले भरिपूर्ण छ । विशेषज्ञहरूका अनुसार वजन घटाउन चाहने व्यक्तिहरूले आफ्नो खानामा दाल समावेश गर्नु आवश्यक छ । दालमा प्रशस्त मात्रामा एन्टिअक्सिडेन्ट पाइन्छ । यसका साथै यसमा क्याल्सियम र डाइटरी फाइबर प्रशस्त मात्रामा पाइन्छ । १०० ग्राम मुसुरोको दालमा २६ ग्राम प्रोटीन हुन्छ ।

२. रहरको दाल - रहरको दालमा पर्याप्त मात्रामा एमिनो एसिड पाइन्छ । यो एमिनो एसिड प्रोटीनबाट मात्र उपलब्ध हुन्छ, तर हामीलाई हरेक दिन धेरै एमिनो एसिड चाहिन्छ । हामी एमिनो एसिड बिनाको जीवनको कल्पना पनि गर्न सक्दैनौं ।

३. मूंगको दाल- सामान्यतया मानिसहरूले मूंगको दाल खाने गर्छन् । यो दाल शक्तिबर्धक छ, साथै ज्वरोमासमेत मूंगको दालको सुप बनाएर पिउदा ज्वरो निको हुनुका साथै शरिरमा शक्ति प्रदान गर्दछ । १०० ग्राम मूंगको दालमा २० ग्राम प्रोटीन पाइन्छ । यसका लागि यसमा डाइटरी फाइबर र कार्बोहाइड्रेट पनि पाइन्छ, जसलाई विहानको खाजामा खाँदा दिनभर ऊर्जा मिल्छ ।

४. उडद दाल-उडद दाल एक भारतीय दाल हो । मानिसहरूले यसको सेवन कम गरे पनि पौष्टिक तत्वले भरिपूर्ण हुन्छ । उडदको दालको सेवनले छालालाई सधैं जवान राख्छ । यसका साथै रोग प्रतिरोधी क्षमता बढाउनका लागि उडदको दाल उत्तम मानिन्छ । १०० ग्राम उडदको दालमा २५ ग्राम प्रोटीन हुन्छ ।

५. राजमा-राजमा पनि दाल हो । किङ्गनी बीन्सको नामले चिनिने राजमामा धेरै प्रकारका एन्टिअक्सिडेन्ट, फाइबर, भिटामिन र मिनरल्स पाइन्छ । १०० ग्राम राजमामा २० ग्राम प्रोटीन हुन्छ ।

गुप्तेश

साप्ताहिक

सुम्निमा

THE SUMNIMA NATIONAL WEEKLY

प्रत्येक सोमवार नियमित रुपमा प्रकाशित भइरहेको

सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक

अखवार खोजी खोजी पढौ ।

संस्कृति लोप हुँदै गएकाप्रति नेवार समुदाय चिन्तित

भोजपुर । बढ्दो आधुनिकताको प्रभावसँगै मौलिक संस्कृति लोप हुने खतरा बढेपछि भोजपुरका नेवार समुदायका व्यक्तिहरु संरक्षणमा जुटेका छन् । मौलिक परम्परा धर्म संस्कृतिलाई संरक्षण गर्दै नयाँ पुस्तासम्म पुर्‍याउन उनीहरु यसको संरक्षणमा जुटेका हुन् ।

नेवार समुदायले विगतबाट मान्दै आएका परम्परालाई जीवन्त राख्नका लागि गाउँघरमा विभिन्न सङ्घ संस्था गठन गरेर आफ्नो संस्कार संस्कृतिको संरक्षणको निमित्त काम गर्दै आएको नेवार समाज दाँवाका अध्यक्ष कमल श्रेष्ठ बताएका छन् । यो समाजले धर्म संस्कार, संस्कृतिको संरक्षण तथा विकास विस्तारका लागि काम गर्दै आएको उनको भनाइ छ ।

“हामी स्थानीयस्तरबाट नै आफ्नो संस्कार संस्कृतिलाई बचाउन जुटेका छौं”, अध्यक्ष श्रेष्ठले भने, “संस्कृतिको जगेर्ना गर्दै नयाँ पुस्तालाई आफ्नो संस्कृति, पराम्परा सिकाउँदै आएका छौं । संस्कृतिलाई बचाइ राख्नका लागि विभिन्न कार्यक्रम गर्दै आएको अवस्था छ । विभिन्न अवसरमा हामीले मौलिकता भल्कने गरी जात्रा, मेला पनि लगाउँदै आएका छौं ।”

यहाँका करिब ८५ घर परिवार नेवार समुदाय सङ्गठित भएर मौलिक कला, संस्कार संस्कृतिको संरक्षणमा जुटेको उनको भनाइ छ । नेवार समुदायको संस्कृतिको रुपमा मादल, भ्याली र ढोलक बजाउँदै नाचिने ठाकठुके नाच सिकाउनेलगायत परम्परा रीतिरिवाज पुस्तान्तरणका लागि समाजले विगत लामो समयबाट काम गर्दै आएको अध्यक्ष श्रेष्ठको भनाइ छ ।

धर्म, संस्कृति, जातीय अस्तित्व, रीतिरिवाज र बाजा जोगाउन सामूहिकरुपमा संरक्षणको काम गर्दै आएको कृष्णलक्ष्मी-लक्ष्मी श्रेष्ठ स्मृति प्रतिष्ठान, काठमाडौँ तथा दाँवाली मिलन क्लबका अध्यक्ष रोशन श्रेष्ठले जानकारी दिए । नेवार समुदायका संस्कृति रीतिरिवाजको संरक्षणमा आफ्नो अगुवाइमा विभिन्न कार्यक्रम हुँदै आएको उनको भनाइ छ ।

“नेवार समुदायको छुट्टै कला, संस्कार संस्कृति रीतिरिवाज छ”, अध्यक्ष श्रेष्ठले भने, “कतिपय परम्परा लोप हुँदै गएको अवस्था छ । यस्ता परम्पराको संरक्षणमा हामी जुटेका छौं । मौलिक कुराको संरक्षण गर्नु नयाँ पुस्ताको दायित्व पनि हो ।”

नेवार समुदायमा, लाखेजात्रा सापारु, बुबाको मुख हेर्ने, आमाको मुख हेर्ने, देगु पूजा, गुँपुन्ही, यँया पुन्ही, चथाः, स्वन्ती, म्हःपूजा, योमरी पुन्हीलगायत चाडपर्वमा मौलिक बाजा बजाउने चलन रहेको क्याप्टेन रमेश श्रेष्ठले बताए, तर नयाँ पुस्तामा यस्ता बाजालाई बजाउने तरिकासमेत फरक पर्दै गएको अवस्था रहेकाले संरक्षणमा जुट्न आवश्यक रहेको उनको भनाइ छ । संस्कृतिको संरक्षणसँगै आफ्नो दिवङ्गत बुबाको मृत्यु भएको एक वर्ष पुगेको अवसरमा स-परिवार काठमाडौँबाट गाउँमा आएर सापारु निकालेको उनले जानकारी दिए ।

“कतिपय संस्कृत पुस्तान्तरणसँगै लोप हुँदै गएको अवस्था पनि छ”, उनले भने, “हामी जो जहाँ रहे पनि आफ्नो संस्कृतिलाई भुल्न हुन्न । संस्कृतिलाई बचाउँदै अर्को पुस्तासम्म पुर्‍याउन सबैले आ-आफ्नो क्षेत्रबाट योगदान गर्न आवश्यक छ ।” नेवार संस्कृतिलाई संरक्षण गर्दै नयाँ पुस्तासम्म पुर्‍याउन चुनौतीको रुपमा देखा पर्दै आएको स्थानीयवासी बट्टीकुमार श्रेष्ठको भनाइ छ ।

आधुनिकता विकाससँगै स्थानीय संस्कृतिको मौलिकता हराउने अवस्था आएकाले यसलाई नयाँ पुस्तासम्म पुर्‍याउन आवश्यक रहेको उनको भनाइ छ । “आधुनिकताको विकाससँगै कतिपय मौलिक परम्परा हराउँदै आएको अवस्था छ”, उनले भने, “यस्ता कुराको संरक्षणमा राज्यले पनि ध्यान दिन आवश्यक छ । नागरिकस्तरबाट पनि संरक्षण तथा विकासमा भूमिका खेल्नुपर्ने अवस्था छ । सभ्य समाज निर्माणको लागि एक जातिले अर्को जातिको संस्कार संस्कृतिलाई सम्मान गर्न आवश्यक छ ।”

नेपाल प्रहरीका केन्द्रीय प्रवक्ताबाट व्यक्ति तथा संस्थालाई सूचना प्रवाह

काठमाडौँ । नेपाल प्रहरीका केन्द्रीय प्रहरी प्रवक्ता प्रहरी नायब महानिरीक्षक कुवेर कडायतले गत साउन महिनामा व्यक्ति र संस्था गरी जम्मा ९९ जनालाई नेपाल प्रहरीसँग सम्बन्धित जनसरोकारका विषयहरूको तथ्याङ्क, विवरण, अन्तर्वार्ता र अन्य गतिविधि सम्प्रेषण गरेको जानकारी गराएको छ ।

सो अवधिमा उनले अनलाइन मिडिया ४० वटा, पत्रपत्रिका २३ वटा, टेलिभिजन १५ वटा, सर्वसाधारण ३ जना, पूर्व प्रहरी कर्मचारी २ जना, संस्था, अनुसन्धानकर्ता, रेडियो, मनोविद, गृहमन्त्रालय, विद्यार्थीसमेत गरी ७ जना, स्टुडियोमा अन्तर्वार्ता ३ वटा र अन्य ६ गरी जम्मा ९९ जना व्यक्ति र संस्थालाई गतिविधि सम्प्रेषण भएको हो ।

सम्प्रेषण गरिएका विषयहरूमा नक्कली शैक्षिक प्रमाणपत्रमा पक्राउ परेकाहरूको विवरण, अपहरण तथा अवैध हातहतियार, कारागारमा रहेका

विदेशी नागरिकहरूको विवरण, समग्र अपराध तथ्याङ्क, लागूऔषध, साईबर काइम, वैकिड कसूर, जबरजस्ती करणी तथा जबरजस्ती करणी उद्योग, वैवाहिक जबरजस्ती करणी, महिला हिंसा, सार्वजनिक

सवारीमा महिलामाथि भएको हिंसा, लैंगिक हिंसा, जातीय छुवाछुत, मानव वेचबिखन, अवैध विदेशी मुद्रा, अवैध सुन बरामद, उत्कृष्ट काम गरी पुरस्कार प्राप्त गर्ने प्रहरी कर्मचारीहरूको विवरण, प्रहरी कल्याण कोषमा कल्याणकारी कार्य

र नेपाल प्रहरीले बरामद गरेका हतियार नष्टको विवरण छन् । यसैगरी विषालु पदार्थ सेवनबाट भएको मृत्यु तथा घाइते, सवारी दुर्घटना, सर्पले टोकेर भएको मृत्यु तथा घाइते, मनसुन जन्य घटना तथा विपद् व्यवस्थापन, डुबी मृत्यु भएकाहरूको तथ्याङ्क, मोबाइल चोरी, आत्महत्या, हिरासतमा भएको मृत्यु तथा थुनुवा फरार, अवैध मदिरा, विदेशी नागरिक पक्राउ, पाकेटमार, बोक्सीको आरोपमा पक्राउ परेकाहरूको तथ्याङ्क तथा विवरण लगायत रहेका छन् ।

नेपालको संविधान २०७२ को सूचनाको हक, सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन २०६४ तथा सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली २०६५, नेपाल प्रहरीको संचारमाध्यम (मिडिया) सम्बन्धी नीति २०६० ले सार्वजनिक चासो र नागरिकसँग सरोकार राख्ने विषयसँग सम्बन्धित सूचना प्रवाह गर्न प्रत्येक सार्वजनिक निकायमा अनिवार्य रूपमा

प्रवक्ता/सूचना अधिकारीलाई मिडियासँग समन्वय गर्ने व्यवस्था अनुरूप आम नागरिकको सूचनाको हकको सम्मान गर्दै सगठनको नीति अनुरूप प्रहरी नायब महानिरीक्षक कडायतले विगतमा जस्तै साउन महिनामा पनि प्रहरी कारवाही, शान्ति सुरक्षा तथा अपराध अनुसन्धान लगायतका सार्वजनिक सरोकारका विषयहरूमा जानकारी उपलब्ध गराएको हो ।

साथै नेपाल प्रहरी प्रधान कार्यालय केन्द्रीय प्रहरी प्रवक्ताको सचिवालय मातहत रहेको केन्द्रीय प्रहरी समाचार कक्ष मार्फत दैनिक दुई पटक समाचारसँग सम्बन्धित तस्विरसहितको दैनिक समाचार बुलेटिन', श्रव्यदृश्य शाखाबाट पाक्षिक रूपमा 'प्रहरी अनुरोध कार्यक्रम' र जनसम्पर्क शाखाबाट हप्तामा दुई पटक 'प्रहरी रेडियो कार्यक्रम' तथा 'प्रहरी ट्वेमासिक' मार्फत सूचना सम्प्रेषण हुँदै आएको जनाएको छ ।

एसियन शारीरिक सुगठनमा स्वर्ण

भक्तपुर । ५५ औँ एसियन शारीरिक सुगठन तथा फिजिक्स स्पोर्टस् च्याम्पियनसिपमा नेपालका लागि विशाल पौडेल र सनम मुलगुठीले स्वर्ण जितेका छन् । एसियन शारीरिक सुगठन तथा फिटनेस् महासंघको आयोजना तथा नेपाल शारीरिक सुगठन तथा फिटनेस् महासंघको व्यवस्थापनमा भएको च्याम्पियनसिपमा तैलमा भारतका कुमार अनिललाई पछि पाउँदै स्वर्ण हात पारेका हुन् । थाईल्याण्डका बालान्कन पठानसिरावत तेश्रो स्थानमा रहे ।

च्याम्पियनसिपको महिला स्विम सुट फिजिक खुल्ला विधा तर्फ सनमले स्वर्ण जितिन् । उनले हङ्कङ्ग चाईनाकीका सिन यीलाई पछि पाउँदै स्वर्ण हात पारेकी हुन् । तेश्रो स्थानमा कोरियाकी किम सोयुन रहिन् ।

नेपालका लागि पदक दिलाउने क्रममा पुरुष ५५ केजीमा सुरेश दुवालले रजत जोडे । उनी भियतनामका वुइ दाक फि भुसंग पछाडी परेका थिए । मलेसियाका अज्री विन अस्मत सफ्रिले कास्य पाए ।

यस्तै अर्को पदक नेपालले ६० केजी तौलमा हात पाऱ्यो । अशिमन बाबु गरुङ्गले रजत र कमल भण्डारीले कास्य पाए । यस विधामा थाईल्याण्डका जिराफन पोङ्कामले स्वर्ण जिते ।

च्याम्पियनसिपको पहिलो दिन पुरुष जुनियर शारीरिक सुगठन ७५ केजी सम्म र ७५ केजी माथी, पुरुष ५५ केजी, ६० केजी, ६५ केजी, ७० केजी, महिला जुनियर फिटनेस फिजिक २१ वर्ष र मुनी, महिला फिटनेस फिजिक १६५ सेमी सम्म, १६५ सेमी माथी, महिला टिनेज एथलेट फिजिक १५-१८ वर्ष, महिला स्विम सुट खुल्ला, महिला जुनियर मोडल फिजिक २१ वर्ष मुनि, पुरुष मास्टर्स शारीरिक सुगठन ४० देखि ४९ वर्ष, ५० देखि ६० वर्ष र ६० वर्ष माथी गरि १५ विधामा प्रतिस्पर्धा भएको थियो ।

च्याम्पियनसिपमा १७ राष्ट्रका १६८ पुरुष र ६८ महिला गरि २३६ खेलाडीहरूले विभिन्न ४५ विधामा प्रतिस्पर्धा गरिरहेका छन् । शारीरिक सुगठनको प्रतियोगितामा पहिलो पटक ठुलो प्रतियोगिताको रुपमा रहेको च्याम्पियनसिपमा नेपाल सहित भुटान, चीन, हङ्कङ्ग चाईना, भारत, काजाखस्तान, मकाउ चाईना, मालदिभ्स, मलेसिया, म्यानमार, सिंगापुर, दक्षिण कोरिया, श्रीलंका, थाईल्याण्ड, ताजाकिस्तान, उज्बेकिस्तान र भियतनामको सहभागिता रहेको छ । च्याम्पियनसिपमा पुरुष तर्फ २८, महिला तर्फ १६ र मिक्स १ गरि ४५ विधामा प्रतिस्पर्धा भइरहेको छ ।

भलिबल खेलाडीलाई पहिलो पटक मासिक तलब

काठमाडौँ । राष्ट्रिय महिला तथा पुरुष भलिबल खेलाडीले इतिहासमै पहिलो पटक मासिक तलब पाएका छन् । नेपाल भलिबल संघले काठमाडौँमा एक पत्रकार सम्मेलन गर्दै खेलाडीले मासिक तलब पाउने जानकारी दिएको छ ।

वर्तमान राष्ट्रिय टोलीमा भएका समान १२ जना महिला र पुरुष खेलाडीले मासिक पाँच हजारका दरले तलब पाएका छन् । अमेरिकामा रहेका पूर्व राष्ट्रिय खेलाडी राम श्रेष्ठको समन्वयमा राष्ट्रिय खेलाडी र बिजनेश इन्टरप्रेनियरको सहयोगमा उक्त मासिक तलब दिने भएको हो ।

सेप्टेम्बर, अक्टोबर र नोभेम्बरको तबल संघको खातमा आई सकेको जानकारी दिएको छ । सबै खेलाडीलाई तीन महिनाको तलब कुल १५ हजार आजनै संघले प्रदान गरेको छ ।

पहिलो पटक तलब पाएपछि कप्तान अरुणा शाहीले भनिन्, ‘सर्वप्रथम खेलाडीहरूको हौसला बढाउन संघले जुन कार्य लिएको छ । हृदय देखी धन्यावाद भन्छु । म भलिबल खेल्न थालेको १४-१५ वर्ष भयो । यो संघले जस्तो काम गरेको हो । क्रिकेट र फुटबलमा उत्तैबाट डलर आउँछ । भलिबल संघले आफैँ सहयोग जुटाएर म संघ र समन्वय गर्ने राम श्रेष्ठ दाईलाई धन्यावाद दिन चाहन्छु ।’

राष्ट्रिय पुरुष टोलीका कप्तान मानबहादुर श्रेष्ठले पहिलो पटक तलब पाएपछि भने, ‘म कप्तान हुँदा सुरुवात भएको छ । नवनिर्वाचित भलिबल संघका जितेन्द्र चन्दको संघलाई म भुल्ने छैन । अमेरिकामा बस्ने पूर्व खेलाडीले हाम्रो मर्म बुझेर दिनु भएको छ । सबैलाई धन्यावाद ।’

नेपालको महिला र पुरुष भलिबल टोलीले आगामी महिना चीनमा हुने १९ औँ एसियाली खेलकुद खेल्दैछन् । राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् (राखेप) को पहलमा पहिलो पटक १९ औँ एसियाली खेलकुद खेल्न लागेको हो ।

तीन महिनाको तलब पाउने खेलाडी एसियाली खेलकुदका लागि नेपालको अन्तिम टोलीः मानबहादुर श्रेष्ठ (कप्तान), रविन चन्द, विशाल विक, टेकराज अवस्थी, धिरज काजी बस्नेत, हेमन्त मल्ल, लोकेन्द्र गिरि, सम्राट भण्डारी, विनोद चन्द, दुर्गाबहादुर खड्का, सफल विक, मानिष मानन्धर

नेपालको एसियाली खेलकुद खेल्ने महिला भलिबल टोली : अरुणा शाही (कप्तान), सरस्वती चौधरी, प्रतिभा माली, सलिला श्रेष्ठ, सफिया पुन, पुनम चन्द, उषा भण्डारी, कामना विष्ट, कविता भट्ट, जानकी भण्डारी, संगम महतो, निरुता ठगुन्ना

स्थानीय सरकार

मध्यपुर थिमि नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
मध्यपुर थिमि, भक्तपुर
बागमती प्रदेश, नेपाल

सामाजिक सुरक्षा परिचयपत्र

नवीकरण सम्बन्धी अत्यन्त जरुरी सूचना

जेष्ठ नागरिक

एकल महिला

अशक्त/अपाङ्ग

लोपोन्मुख जाति

बालबालिका

सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गरिरहेका लाभग्राहीले २०८० सालको श्रावण १ गते देखि भाद्र मसान्तसम्म आफ्नो स्थायी ठेगाना रहेको वडामा स्वयं वा संरक्षक/माथवर उपस्थित भई अनिवार्य रुपमा परिचयपत्र नवीकरण गरौं ।

तोकिएको समयमा नवीकरण नगराएमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्रदान गरिने छैन ।

एकल.....

बनायौं, गाईलाई कसैले पूजा गर्छ्, हाम्रो मुन्धुममा गोरुलाई नचढाइकन पूजा नै हुँदैन । त्यसमा पनि माले गोरु, माले बाच्छालाई पूजा गर्‍यो भने हाम्रो मुन्धुमको पितृहरु खुसी हुने भएकोले यो विषयमा हामीले छलफल गर्नुपर्छ ।’

उनले संविधानमा वर्ञ्चित गरिएको कुराहरु सदनमा उठाउन किन दिइन्छ, ? भन्दै प्रश्न गरिन् । गाई गोरु बध गर्न नदिएपिछ मुन्धुममा गोरुको हड्डी राखेर उँधौली र उभौलीमा पूजा गर्ने गरेको बताइन् ।

उनले प्रश्न गरिन-‘ धर्म निरपेक्षता भनेको के हो ? परिभाषा कसरी गरिएको छ ? त्यसैले ऐन बनाउने र सुशासन कायम गर्ने हाम्रो यो समिति भएकोले यो बारेमा ऐन बनाउँदा विचार गर्नुपर्छ, यो बारेमा बहस चलाउनुपर्छ । धरानमा अहिले सदभाव भड्कएको छ, राई लिम्बु मुर्दावाद भनेर हरेक ठाउँमा भाषण गर्दै हिँडेको छ, नारा लगाइएको छ। के हामी धरानका राई लिम्बुहरु भाग्नपर्ने हो ? यही हो हामीले संविधानमा लेखेको कुरा ? अब ऐनमा यस्तो व्यवस्था हुनुपर्छ पूजा गर्नेले पूजा गर्न पाउनुपर्छ र काटेर पूजा गर्न पाउनेले काटेर हाम्रो पितृहरुलाई बुझाउन पाउनुपर्छ भन्ने ऐन यहाँबाट बनाउनुपर्छ भन्ने माग राख्न चाहन्छु ।’

सांसद राईको उक्त भनाई पछि अन्य सासदहरुले देशमा सामाजिक सदभाव नभड्काउन आग्रह गर्दै संसदमा बोलेका थिए । यसरी संसदमा सासदहरुले नै यस प्रकारको सामाजिक सदभाव भड्किने खालको माग गरेर आम नेपाली जनमानसको सामाजिक सदभावमा ठेस पुर्‍याउने काम कदापी हुनु हुदैन ।

कांग्रेस सांसद इन्दिरा प्रसाईंले धेरै अगाडि वीपी कोइरालाले कुनैपनि दिन यो देशमा धार्मिक आन्दोलन र जातीय दंगा नहोस है भन्नुभएको थियो । यो भनेको धेरै चिन्ताजनक कुरा हो । जातीय दंगा र धार्मिक कुरा गर्न धेरै सजिलो हुँदैन । त्यसकारण यो कुरामा हामी सांसदजस्तो मान्छेले बोल्दा धेरै संयम र धैर्य भएर जनतालाई भन्नुपर्छ र संयम भएर जानुपर्छ । हामीले हेर्‍यौं नि मणिपुरमा कस्तो ठूलो दंगा भयो । यसमा हामी अलिकतिपनि संयम भएनौं भने देश कतातिर जाला ।’

यस्तै सांसद अम्बिका बस्नेतले नेपाल सबै जातीहरु मिलेर बसेको देश रहेको बताउँदै हिजो हिन्दू राज्य भएकोमा आज धर्मनिरपेक्ष भएको बताइन् । उनले एक अर्को धर्मप्रति हिजोपनि सौहार्दता रहेको र आजपनि कायम गर्नुपर्ने बताइन् ।

उनले भनिन-‘हरेकलाई आफ्नो धर्मप्रति उत्तिकै माया र सद्भाव छ । तर हिजो कसरी हामीले आफ्नो धर्म मानेका थियौं, आज नयाँ धर्म परिवर्तन गरेर यो वातावरण सिर्जना भएको त हैन ? हिजो आफ्नो तरिकाले मान्दै आएको अवस्थामा आज विज्ञापन नै गर्नुपर्ने अवस्था किन आयो ? आज यो जुन किसिमको यो वातावरण बनेको छ, यो विज्ञापन नै गर्ने किसिमको

वातावरणले आज हामीलाई यस्तो बनाएको छ । त्यसकारण हामी यो विषयमा जिम्मेवार हुनुपर्छ । यदि हामी जिम्मेवार भएनौं भने जात जातीका नाममा धर्मका नाममा हामी विभाजित हुन थाल्यौं भने हाम्रो यस्तो सुन्दर देश के होला ?’

यस्तै सांसद ईश्वरीदेवी न्यौपानेले संविधानमा लेखिएको विषयको आधारमा समाज भड्काउन खोजिएको बताइन् । उनले नेपालमा १३१ भाषाभाषी र १४२ जातजातिको एकताबद्ध देश रहेको बताउँदै पछिल्लो समय सदभाव भड्काउने गतिविधि भइरहेको बताइन् ।

उनले भनिन-‘सदियौंदेखि जे परम्परा चलिआएको छ त्यहाँ विवाद नहुने, यहाँ हामी सबै धर्मका छौं । बौद्ध धर्महरुलाई मन नपर्ने चिज मैले उहाँहरुकोमा गएर त्यो आधारमा गरिदिने हैन नि ।’

उनले सामाजिक सदभाव कायम राख्नुपर्ने कुरामा जोड दिइन् ।

अहिले यस किसिमको विवादले देशमा भन अशान्तको वातावरण मात्र सिर्जना गर्ने कार्य हुन्छ । तसर्थ यसमा संसदमा बोल्ने सासदहरुले नेपालीहरुको सामाजिक आस्थामा प्रहार गर्नु सही होइन् । तर हाल नेपालमा भइरहेको जातिय, भाषिक तथा संस्कृति माथि राज्य संयन्त्रबाट एकल पक्षको मात्र पक्षपोषण हुनुको विरुद्ध बोल्नु पर्ने हो । देशमा रहेको विभिन्न प्रदेशहरुको नामाकरण लगायत प्रदेश र स्थानीय तहमा देशमा रहेको विविध भाषा, धर्म, संस्कृति र पहिचानलाई राज्यले सुनिश्चितता गरि दिएको भए आज यो अवस्था सिर्जना हुने थिएन ।

हाम्रो छिमेकी मुलुक इण्डियामा पनि धर्मनिरपेक्षता रहेको छ । तर त्यहाँ बहुसंख्यक हिन्दुहरुको बाहुल्यता रहेको छ । त्यहाँ हिन्दु अतिवादीहरु र मुस्लिम अतिवादीहरु समाजमा द्वेष फैलाएर द्वन्दको वातावरण सिर्जना गर्न यस्तै प्रकारका अभिव्यक्ति दिने गर्दछ । जसले धार्मिक द्वन्दको सिर्जना गरेर एकआपसमा आम जनतालाई साम्प्रदायिक दंगामा भोस्ने काम गर्दछ । यस्तै प्रकारको अभ्यास नेपालमा पनि गरेर देशमा अशान्त मच्चाउन खोज्ने तत्वहरुदेखि आम नेपाली जनता सजग हुनु आवश्यक छ ।

थिमि भैलः.....

अध्यक्ष चन्द्रकृष्ण प्रजापतिले बताए ।

थिमि भैलः प्याखँमा न्हापाँ भैल (अघिल्लो भैरव) एक, लिपाँ भैल (पछिल्लो भैरव) एक, ज्यापुंगः एक, न्हापाँ दागीँ (अघिल्लो दागीँ) एक र लिपाँ दागीँ (पछिल्लो दागीँ) एक जना गरी कुल पाँच जना देवीदेवता रहन्छ । भने एक जना प्याखँको कजीको रुपमा रहन्छन ।

थिमि भैलःमा यसवर्ष सरगत प्रजापति ज्यापुंग, श्यामसुन्दर प्रजापति न्हापाँ भैल, साजन प्रजापति लिपाँ भैल, निरोज प्रजापति न्हापाँ दाँगी र नयन प्रजापति लिपाँ दाँगीको रुपमा रहेका थिए भने आशाकाजी प्रजापति कजीको रुपमा रहेको समितिका अध्यक्ष प्रजापतिले जानकारी दिए ।

थिमि भैलः प्याखँ ७ जना गुरुहरुले संयुक्त रुपमा नाच सिकाएको हो ।

समितिका अनुसार सन्तकुमार प्रजापति, तेजकुमार प्रजापति, हर्षबहादुर प्रजापति, गणेशमान प्रजापति, मोहनकृष्ण प्रजापति, विष्णुबहादुर प्रजापति र तेजबहादुर प्रजापति गुरुको रुपमा रहेका थिए ।

त्यसैगरी बाद्यवादनतर्फ धाँ बाजा, भुस्या, मुवाली र पुँगा बजाउने बाद्यवादकहरु करिव ३ दर्जनको संख्यामा रहेका थिए । यसका साथै प्याखँका कलाकारका सहयोगी समेत गरी करिव ५० जनाको टोली भैल प्याखँमा सहभागी रहेको अध्यक्ष प्रजापतिले जानकारी दिए ।

मध्यपुर थिमिमा सर्वसाधारणको आयोजनामा थिमि भैलः र तत्कालिन राज्यसत्ताको रुपमा रहेका दरवारको व्यवस्थापनमा लायकु भैलः गरी दुई वटा भैलः प्याखँ निकाल्ने प्रचलन रहेको छ ।

तत्कालिन अवस्थामा लायकु भैलः प्रदर्शनमा आउने भएपिछ प्रजापति वा अन्य समूदायबाट भैल प्याखँ निकाल्न नपाईने र अन्य समूदाय वा प्रजापति समूदायले थिमि भैलः प्याखँ ननिकालेको अवस्थामा लायकुबाट अनिवार्यरुपमा लायकुबाट भैलः प्याखँ प्रदर्शन गर्नुपर्ने परम्परा रहेको छ । सोही अनुसार अहिले पनि लायकु भैल सञ्चालकहरूसँगको समन्वयमा थिमिमा भैल प्याखँ निकालिएको हो ।

यो प्याखँमा ज्यापुंगःलाई हरिसिद्धिको प्रतिकको रुपमा लिइन्छ । भैलः प्याखँमा अरु कलाकारहरूसँग मुकुण्डो हुन्छ तर ज्यापुंगः विना मुकुण्डो नाचिन्छ । यो प्याखँमा ज्यापुंगः हुनेको उमेर कम हुन्छ । भैल र दाँगी क्रोधित हुने बेला शान्त पार्न ज्यापुंगःले देवगणलाई कपासको बियाँले हान्ने गर्दछ । थिमि भैलःको न्हापाँ भैलःलाई दिगु टोलको चण्डी भैल पनि भनिन्छ । चण्डी भैलः अष्ट भैरवको आठ रुपमध्ये एक रुपको रुपमा लिइन्छ । यो भैलको दायाँ हातमा खड्ग हुन्छ र यही खड्गलाई चलाउँदै बाजाको तालमा नाच्ने गर्दछ । नाचमा यो न्हापाँ भैलः ज्यापुंगः पछिको दोस्रो क्रममा बस्ने गर्दछ ।

लिपाँ भैलः यो प्याखँमा न्हापाँ भैलको पछाडी बस्ने गर्दछ । लिपाँ भैलःलाई क्वँचा भैल पनि भनिन्छ । यो भैलः बालकुमारीको भैलः छो हो । यसलाई बटुक भैरवको प्रतिकको रुपमा पनि लिइन्छ । यो भैलःको दायाँ हातमा खड्ग हुन्छ र यही खड्गलाई चलाउँदै बाजाको तालमा नाच्ने गर्दछ ।

भैलः प्याखँको न्हापाँ दागीँलाई बालकुमारीको प्रतिकको रुपमा लिइन्छ । बालकुमारी चण्डी भैलःको शक्ति देवी हो । नाचको क्रममा न्हापा दागीँ लिपाँ भैलःको पछाडि बस्ने गर्दछ । न्हापा दागीँको दाँया हातमा डमरु हुने गर्दछ । बाजाको तालमा डमरु बजाउँदै नाच्ने गर्दछ ।

लिपाँ दागीँ महालक्ष्मीको प्रतिकको रुपमा लिइन्छ । नाचको क्रममा लिपाँ दागीँ न्हापा दागीँको पछाडि बस्ने गर्दछ ।

भैलः प्याखँ सम्बन्धी किंवदन्ती अनुसार तत्कालिन समयमा थिमि क्षेत्रका जनताहरुलाई भूत प्रेतले अत्याधिक दुःख दिइरहेको थियो । रातको समयमा मात्र नभई दिनको समयमा पनि

दुःख दिन थालेपछि किसानहरु खेतीपाती गर्न जान पनि डराउन थाल्यो । त्यसपछि देशमा हाहाकार मच्चियो । जनताहरु दरबारको राजालाई गुहार्न गयो र राजाले तान्त्रिक, विद्वान, नामुद शास्त्रज्ञहरूसंग छलफल गर्दा मानिसहरुमा तान्त्रिक रुपमा भैरव जगाइ टोलटोलमा क्रोधित मुद्रामा नचाएमा भूतप्रेतहरु टिक्न नसक्ने सल्लाह दिए ।

पूर्वगोरखा.....

राज्यको हितको पक्षमा आफ्नो सम्पूर्ण जीवन समर्पित गरे तर ब्रिटिश सेनामा भर्ती भएका नेपालीहरुलाई तलब, सेवा सुविधा, पेन्सन लगायतका विषयमा जे जति विद्यमान छ, त्यो सिंगो देशको सरोकार र दायित्वको विषय हो ।’

उनले यो विषय सबै नेपालीहरुको लागि गम्भीर सरोकार र चुनौतिको विषय बनिरहेको उल्लेख गरे । उनले गोरखालीहरुले ब्रिटिश राज्यको हीतको पक्षमा आफ्नो सम्पूर्ण जीवन समर्पित गरेपनि ब्रिटिश सेनामा भर्ती भएका नेपालीहरुलाई तलब, सेवा सुविधा, पेन्सन लगायतका विषयमा समान व्यवहार हुन नसकेकोले सरकारले अहिले भारत र बेलायतसँग यस बारेमा आवश्यक छलफल गर्ने काम गरिरहेको बताए ।

उनले अहिले वैदेशिक रोजगारीमा गएका नेपालीहरुले पनि समान व्यवहार, श्रमको उचित मूल्य र आत्मसम्मान पाउन नसकेको स्वीकार गरे । उनले भूतपूर्व गोरखा सैनिकको समस्या राष्ट्रिय स्तरबाट मात्र समाधान गर्नसक्ने मुद्दा नभएर बहुपक्षिय रुपमा उठाउनुपर्ने र समर्थन गर्नुपर्ने मुद्दा भएको बताए ।

प्रधानमन्त्री दाहालले गोरखा सैनिकको समस्या समाधानका लागि सरकार जिम्मेवारपूर्ण ढंगले अभिभावकत्व प्रदान गर्ने बताए । उनले अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा जाँदा सम्बन्धित पक्ष र देशसँग गोरखा सैनिकको मुद्दाका बारेमा गम्भीर रुपमा प्रश्न उठाउने गरेको बताए ।

ने प ा ल – भ ा र त–बेलायतवचि भएको त्रिपक्षिय सन्धीमा गोरखाहरुमाथि २०८ वर्षदेखि समान व्यवहार नभएको कुरालाई समान कामको समान ज्याला दिलाउन काम गरिरहेको बताए ।

कार्यक्रममा संस्थाका सभापति कृष्ण कुमार राईले गोरखा भूतपूर्व सैनिक संघ (गेसो) को तर्फबाट गारखा सैनिकहरुले भोग्नु परिरहेको विविध पक्षहरुका बारेमा कार्यपत्र प्रस्तुत गरेका थिए ।

नेका.....

छैन । नयाँ पुस्तालाई पार्टीमा गोलबद्ध गरेर कांग्रेसलाई एकता, उत्साह र रुपान्तरणका लागि लाग्नुस् र पार्टीलाई एकताका साथ बलियो बनाउनुहोस् ।”

उनले कांग्रेसका जनप्रतिनिधिहरुलाई जनताको गुनासो नआउने गरी काम गर्न निर्देशन दिए । उनले विपी जयन्तीमा साहित्य महोत्सव मार्फत विपिको व्यक्तित्वको बारेमा चर्चा हुने समेत जानकारी दिए ।

नेपाली कांग्रेस बागमती प्रदेशका सभापति ईन्द्र बानियाँले राणा र पञ्चायत ढालेको कांग्रेसले कसैले सिध्याउँछु भन्नु दिवा सपना मात्र भएको बताए । उनले पार्टीमा टिकट वितरण क्रियाशिल सदस्यको मतको आधारमा दिनुपर्ने व्यवस्था गरिनुपर्ने बताउँदै मुलुकको निर्वाचन प्रणालीसमेत परिमार्जन गर्नुपर्नेमा जोड दिए ।

नेपाली कांग्रेस भक्तपुरका सभापति एवम् सांसद दुर्लभ थापाले खाना पकाउने एलपी ग्यास, डिजल र पेट्रोलमा गरिएको मूल्यवृद्धि फिर्ता लिन माग गर्दै उनले कांग्रेस एक भएर लागे भक्तपुर क्षेत्र नं. २ मा कांग्रेसले कहिल्यै निर्वाचन नहार्ने गएको निर्वाचन परिणामले पुष्टि गरेको बताए । नेता कार्यकर्तालाई गुटगत राजनीतिबाट माथि उठेर काम गर्नसमेत आग्रह गरे ।

उनले पार्टीको १५ औं महाधिवेशनमा भक्तपुर जिल्ला सभापति बन्न चाहने नेता कार्यकर्तालाई अहिलेदेखि आम कार्यकर्ताको मन जित्ने गरी पार्टीलाई संगठित गरेर अधि बढ्न समेत आग्रह गरे ।

उनले पार्टीमा लिन आउने भन्दा पनि दिन आउनेको मूल्यांकन हुने बताउँदै आफ्नै भवन निर्माण गर्न जग्गा खरिद गरिसकको र अब भवन निर्माण कार्य अगाडि बढाउन लागेको जानकारी दिए । नेपाली कांग्रेस भक्तपुर क्षेत्र नं. २ का सभापति भेषबहादुर कार्कीले कांग्रेसले नीति निर्माण राम्रो गरे कांग्रेस पनि बलियो बन्ने र आगामी दिनमा सूर्यविनायक नगरपालिकामा पनि कांग्रेस निर्वाचित हुने दावी गरे ।

कांग्रेस भक्तपुरका पूर्वसभापति एवम् पूर्व सांसद लेखनाथ न्यौपानेले कांग्रेस केन्द्रले भक्तपुरलाई सधै हেলা गरेको गुनासो गर्दै । आन्दोलनमा भक्तपुर अगाडि हुन्छ तर भक्तपुरलाई केन्द्रले सधै हেলা गर्ने गरेको र जेल पर्ने नेपालमा भक्तपुरे नै धेरै भएपनि भक्तपुरलाई केन्द्रले हেলা गरेको बताए । यसतर्फ केन्द्रको ध्यान दिन आवश्यक रहेको बताए ।

बागमती प्रदेशका पुर्वमन्त्री कृष्णलाल भँडेलले जग्गाको प्लटिङमा बाटो पुर्याउँदैमा विकास नहुने टिप्पणी गर्दै कांग्रेसले गरेका काम जनतालाई बुझाउन नसक्दा कांग्रेस पछि पर्ने गरेको बताए ।

कार्यक्रममा कांग्रेस केन्द्रीय सदस्यहरु मदनकृष्ण श्रेष्ठ र रमा कोइराला, नेपाली कांग्रेस चाँगुनारायण नगरसभापतिलगायतले नेपाली कांग्रेसको मूल मर्म, विचार र सिद्धान्त युवापुस्तामा पुर्याउनुपर्नेमा जोड दिए ।

सम्मेलनमा नेपाली कांग्रेस सूर्यविनायक नगर सभापति निशान ढुङ्गेलले राजनीतिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्दै नगरका

५८ वटा गाउँटोल इकाईदेखि नै मजबुद र एकताबद्ध बनाएर लगेको बताए ।

कार्यक्रममा सचिव विश्वराम थापा, सुमन न्यौपानेले नीति तथा सांगठनिक प्रतिवेदन, कोषाध्यक्ष हरिकृष्ण श्रेष्ठले आर्थिक प्रतिवेदन पेश गरेको थियो । कार्यक्रममा कांग्रेसका पुराना कार्यकर्ता एवं प्रजातन्त्र ल्याउन लाग्ने आठ जना ज्येष्ठ नागरिकलाई दोसल्ला ओढाएर सम्मान पत्र प्रदान गर्दै सम्मान गरिएको थियो ।

अनलाइन.....

रुपैया जम्मा गर्न लगाई ठगी गरेको उजुरी परेको हो ।

“मासिक ५ हजार ७ सय क्यानेडियन डलर, नेपाली ५ लाख ४५ हजार तलबमा क्यासियरको काम लगाई दिन्छु भनी प्रक्रियाको लागी आइएलटिईएसको प्रमाणपत्र, व्यक्तिगत विवरण, राहदानी, शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्रहरु पठाईदिन पटक पटक म्यासेज गर्ने र उल्लेखित कागजपत्र पठाएपछि हेल्थ इन्सोरेन्स, सेक्युरेटी डिपोजिट, एलोकेटेड फण्ड, भिसा भेरिकेसन, डिएचएल मार्फत कागजपत्र पठाउनेलगायतका प्रक्रियाको लागि भनी पिडितलाई नेपालमा रहेका विभिन्न व्यक्तिहरुको नाममा सञ्चालित बैंक खाताहरुमा पटक-पटक गरी रकम जम्मा गर्न लगाई ठगी गरेको उजुरीको आधारमा उनीहरुलाई पक्राउ गरिएको हो,” एसपी रेग्मीले जानकारी दिए ।

पक्राउ परेका दुवै जनालाई भक्तपुर जिल्ला अदालतबाट म्याद थप गरी आवश्यक अनुसन्धान एवं कारवाही भइरहेको छ ।

फोहर.....

व्यवस्थापनको कार्यादेश सहरी विकास मन्त्रालयलाई दिने गरि निर्णय लिन्छौं ।’

प्रधानमन्त्रीले फोहोर व्यवस्थापन संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय सरकारको साभ्ता दायित्व भएकोमा जोड दिँदै फोहोरको दीर्घकालीन व्यवस्थापनका निम्ति गठन आदेशसहितको कानुनी व्यवस्था र दीर्घकालीन संयन्त्र निर्माण गरिने बताउँदै त्यसका लागि ठोस गृहकार्य गर्नसमेत निर्देशन दिए ।

प्रधानमन्त्रीले बोलाएको छलफलमा सहरी विकासमन्त्री सीता गुरूड, नेपाल सरकारका मुख्यसचिव डा. वैकुण्ठ अर्याल, प्रधानमन्त्री कार्यालयका सचिवहरू एकनारायण अर्याल, मणिराम गेलाल, सहरी विकास मन्त्रालयका सचिव रविन्द्रमान श्रेष्ठ, लगानी बोर्डका कार्यकारी निर्देशक सुशील भट्ट, काठमाडौं महानगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त अधिकारी, ललितपुर महानगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वीरेन्द्रदेव भारती लगायतका प्रतिनिधिहरू उपस्थित थियो ।

